

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

XXVII. évfolyam

Szubotica, 1926 CSÜTÖRTÖK június 10.

159. szám

Megjelenik minden reggel, ünnep után és hétfőn délelőtt
Telefon: Kiadóhivatal 8-53 Szerkesztőség 5-10, 8-52

Előfizetési ár negyedévre 150 din.

Szerkesztőség: Zmaj Jovin trg 3. szám (Minerva-palota)
Kiadóhivatal: Subotica, Zmaj Jovin trg 3. (Minerva palota)

Huszonhárom törvényhozó

hirdetheti, bizonyíthatja immár a román törvényhozásban az erdélyi magyarság államhűségét és lojalitását. Az összeülő román törvényhozásnak huszonhárom tagja, az erdélyi magyarságnak huszonhárom harsonája hirdetheti az erdélyi magyarság államfőntartó képességét.

S mi még mindig ott tartunk, hogy a bizonyítási eszközök felett kell vitatkoznunk, holott már régen be tudtuk volna minden elfogulatlan bíróság előtt bizonyítani nagy igazunkat az államhűség perben. Mi még a csendőri nyomozás szakában tartunk, amikor az erdélyi magyarságnak már felmentő ítélet van a zsebében. Mi még a csendőri nyomozásnál tartunk, ez a nyomozás pedig, mondanunk sem kell, nem a modern bünyvádi perrendtartások szellemében folyik. A politikai pereket általában sokkal inkább fűti az elfogultság, mint amennyire az igazságra való nemes törekvés uralja. S a politikai per, melynek egy egész nép a vádlottja, melyben a nyomozók hirdetik ki és hajtják végre az ítéletet, nem is folyhat az igazság megtisztult szellemében. A vád bizonyítékai a — politikai bika-ésőkök, bizonyítási eszközök a guzshakötés és botozás s mi mégsem tudjuk, mégsem fogjuk azt vallani, amit a megérteni nem akaró elfogultság vetít ki a vak gyűlölködés fekete vásznára.

Az erdélyi magyarságnak 23 törvényhozója vonulhat fel harcolni az igazságért s bennünket még az a probléma gyötör, hogyan kerülhetnénk el a ránkényszerített harcol. Sütögtünk-e, vagy kiáltunk, hogy nagyobb hitele legyen szavunknak? Panaszkodjunk, vagy türijük némán, hogy kedvezőbb fogadtatásra találjunk? Ha azt mondjuk: magyarok vagyunk, bizalmatlan gyanu fogad; ha azt mondanánk, hogy szerbek vagyunk, joggal kételkedhetnének őszinteségünkben. Kire hallgassunk, kinek engedelmességek? Ha azt tesszük, amit Szibodán tanácsol, nem hisz majd nekünk Ljuba; ha Szvetozart követjük, Mita fog államellenesnek tartani. Eddig azt hittük: nem kell azt néznünk, mit kíván az egyik és mit akar a másik. Azt nézzük csak, hogy mit kíván a törvény, mit parancsol az alkotmány és mit követel az ország érdeke. Ha szabad Ady Endre szavain változtatni, elmondhatjuk: »szüzek voltunk a kisebbségi küzdelem magas, piros, hősnázi ágyán«. Ha szüzekként nem kellettünk, hát majd leszünk — mások.

Ennyi meddő kísérlet, hasztalan próbálkozás, hiábavaló iparkodás után arra kell gondolnunk: talán nem is bennünk van a hiba, talán az a politikai perrendtartás a hibás, amelynek szabályai szerint vállatnak bennünket? Talán elfogult a bírói székbe ültetett közvélemény is, talán a tanúk, akik felvonulnak ellenünk, nem mindnyájan az igazmon-

dás Bayard-lovagjai? Egy bizonyos, mi már ama honszerzők példájára szívesen csorgatnánk biznyságul a vérünket is, ha hazát tudnánk szeretni hűségünk biznyságának sorunk urainak hitében és meggyőződésében.

Vajjon mit veszít nemzeti jellegéből az új Románia, hogy magyar nemzetiségű törvényhozói is vannak? Vajjon ki tekinti vereségnek —

s tekintheti-e annak a jugoszláv Cuzza, vagy a jugoszláv Mussolini — hogy huszonhárom magyarjku törvényhozó támogatja a román kormány politikáját. Mi ugy gondoljuk, az új államalakulás történeli igazolásaként is fel lehet tüntetni azt a tényt, hogy az új impérium alá került régi nemzetfőredék az új államalkotó politikai támogatói közé sorakozik fel. Mi ugy gondoljuk, olyan

politikai tökélet lehet még ebből kivácsolni, amelynek kamatait nemzedékek hosszú sora élvezhetné még.

És ugy gondoljuk, talán érdemes volna erre a kérdésre legalább egy százezredrészt rászánni ama rejtély megoldására fordított időből, gondból és munkából, hogy: — mennyit keresett ez vagy az a panamista — három év előtt.

Pérics pénzügyminiszter a radikális klub ülésén ismertette az adóegységesítési javaslatot

A javaslat több adónemet megszüntet — A Vajdaságban eltörli a vagyoadót összes pótlékaival és a betegápolási adót — Az adóalap: a tiszta jövedelem

Az általános jövedelmi adót az adókető bizottságok állapítják meg

Beogradból jelentik: Az olasz kereskedelmi szerződés megszavazásával a kormány súlyos gondtól szabadult meg. Ezután ugyanis már nem fenyegeti az a veszély, hogy Radicsék a konvenció miatt a kormány ellen fordulnak. Ilyenformán

az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződésnek nagy külpolitikai fontosságán kívül nagy belpolitikai jelentősége is van.

Mint ahogy Ninesics külügyminiszter ma beterjesztette az ugynevezett beogradi konvenciókat, rövidesen az olasz szerződéseknek újabb sorát ratifikálja a parlament és utána a neptuni egyezményre kerül a sor. Ezáltal a jugoszláv törvényhozás szentesíteni fogja az olaszokkal hosszú évek nehéz munkájával kötött valamennyi szerződést.

A radikálisok nem titkolják, hogy mennyire elégedettek a parlament ülésének lefolyásával.

A radikálisok és a Radics-párt közötti viszony lényegesen megjavult.

A parlament ülése előtt ülést tartottak az egyes klubok és azon megbeszéltek az ülésen való magatartásukat. Nagy

A pénzügyminiszter expozéja a radikális klubban

A radikális klub szerdán délután megkezdte az adótörvényjavaslat tárgyalását: Perics Ninko pénzügyminiszter expozéjellegű beszédében rámutatott arra, hogy az adóreform kérdése az új állam megalakulása után azonnal felmerült, de eddig háttérbe szorult részben az alkotmány, részben más fontos állami problémák miatt. Az adótörvény kidolgozását a pénzügyminisztériumban 1922-ben kezdték meg és azóta folytonosan tanulmányokat végeztek. A szomszéd államok már mind rendezték adóreformjukat. Némelyek, mint Ausztria, Magyarország, Csehszlovákia megelégedtek az addigi adótörvényeik kiegészítésével, másutt, mint például Romániában és Olaszországban új rendszert vezettek be.

— Nálunk a reformot — mondotta a polgármester — eddig a pénzügyi törvényben megjelölt rendelkezések pótol-

feltűnést keltett a muzulmánok és a demokraták határozata, amely szerint a két szövetséges klub szabad kezét ad tagjainak a szerződésekkel való állásfoglalásra. Általában ugy tekintik, hogy a demokraták ezzel dokumentálni akarják, hogy nem választják el őket nagy ellentétet a kormányzó partoktól. Részen emiatt, de ettől függetlenül is,

ismét felmerültek a kormánykoalíció kibővítéséről szóló vorziók.

Sem hivatalos, sem félhivatalos tárgyalások nem folytak ugyan, de nagy jelentőséget tulajdonítanak egyes nem kötelező erejű magánbeszélgetéseknek. Feltűnést keltett Gyurics Márkó igazságügyminiszternek Mihailovics Ljubával, a demokrata klub egyik vezetőtagjával folytatott hosszú beszélgetése.

Élénken foglalkoztatja a politikai köröket az adóegységesítő törvény is. A parlamenti bizottság tanácskozásaival párhuzamosan a két kormánypárti klub is megkezdte az adóegységesítési törvényjavaslat tárgyalását. Különösen a radikális klub ülése nyert nagy fontosságot, Perics Ninko pénzügyminiszter nagy beszéde és Uzunovics miniszterelnök záróbeszéde miatt.

ták, amelyek a régi adótörvények fogvatékosságait egészítették ki. Ez a rendszer azonban nem tartható fenn, különösen a nagy valutáris eltulodások miatt.

A javaslat több adónemet megszüntet: így megszűnik a szerbiai forgalmi adó, az elsőosztályu kereseti adó, a fuvarozási, fegyveradó, Horvátországban és a Vajdaságban a vagyoadó valamennyi pótlékaival együtt a vajdasági betegápolási pótdadó és a szlovéniai és dalmáciai kereseti adó.

Az eddigi reformok nem hasonlíthatók össze azokkal a reformokkal, amelyeket Ausztriában, Magyarországon, Csehszlovákiában hajtottak végre.

Nálunk megnehezítette a helyzetet az, hogy öt különböző adórendszer állt fenn:

1. a szerbiai, 2. az osztrák, amely Szlavóniában és Dalmáciában volt érvényben, 3. a boszniai, 4. a magyar, amely a Vajdaságban és Horvátországban állt fenn és 5. a montenegrói, amelyet később megszüntettek. Ez súlyos nehézségeket okozott, ezért kellett gyökeres törvényegységesítéshez folyamodni.

Részletesen elmondotta ezután a miniszter az összes törvényegységesítési javaslatok historikumát, majd rámutatott arra, hogy az új javaslatnak nincs annyira reformjellege, mint a román, az olasz és francia új törvényeknek. Nem is a román rendszert fogadta el az adóreform alapjául, hanem a germán rendszert, amelyen a porosz és az angol törvény.

— A törvényjavaslat legfontosabb jellemvonása, hogy

egyenlősíti az eddig fennálló adónemeket és egyetlen új adónemet sem vezet be.

Szerbiát és Montenegrót illetően egy új adónem lesz: az általános jövedelmi adó, amely a többi tartományokban eddig is fennállott.

A pénzügyminiszter ezután ismertette az egyes adónemeket, amelyek a szerbiai képviselők előtt többnyire ismeretlenek. Különösen bőven foglalkozott az ugynevezett red' adókkal, mint a földadó és épületadó.

Az adóalapot a földnél a tiszta jövedelem képezi, míg a házadónál a lakható helyiségek száma.

Ez könnyebbé teszi a jövedelemadó szempontjából és szociális tekintetben is igazságos a paraszt számára. A föld tiszta hozadéka az ország legnagyobb részében könnyen megállapítható, csupán Szerbia és Montenegró a kivétel, ahol még nincs kataszter. A meglévő kataszterben csak a tiszta jövedelem kiszámítását kell modernesíteni.

A tiszta hozadék képezi az adóalapot egyéb adónemeknél, így a vállalat, ipari, valamint a tőkekamat adónál is.

A nyilvános számadásra kötelezett vállalatok adójánál az adóalap a tiszta nyereség, amit azonban nem a mér-

legben kimutatott jövedelemből, hanem a törvényben előírt normák szerint kell kiszámítani a tiszta nyereséget.

Az általános jövedelmi adót az adó-kivetőbizottságok vetik ki,

s melyeknek egyéb adónemek kivételénél is nagy szerepük lesz.

A pénzügyminiszter ismertette ezután az adókulesokat, amiket a javaslat előír és felhívta a klub figyelmét a javaslat indokolására, amelyből a képviselők kimerítő felvilágosítást nyerhetnek az egyes adónemek jellegéről.

Radonics Jován beszéde

A pénzügyminiszter expozéját hosszabb vita követte, amelyen résztvettek *Miletics Vlada, dr. Radonics Jován, Popovicki Pavle, Dodics Alekszander, Protics Andrea, Bingulac, Majkics Koszika és Uzunovics* miniszterelnök.

Radonics Jován dr. beszédében rámutatott arra, hogy a javaslat elkészítésénél különböző tudományos adórendszereket vettek figyelembe, amelyek hatása a javaslatban tulságosan erősen mutatkozik. A javaslat elkészítésénél általában két rendszer között lehetett választani: a román és a germán adórendszerek között. A pénzügyminiszterium a német iskola elveit fogadta el és elvetette a román rendszer szerint javasolt vagyondót.

A törvényt, szerinte, a pénzügyi adminisztráció nehezen fogja végrehajtani.

Rámutatott arra az aránytalanságra, amely a javaslat után is fenn fog állni az egyenes és a közvetett adók között. Ezek az aránytalanságok a háború előtt is fennállottak és a külföldi országokban ma is fennállanak. Az egyenes adóvédő különösen a valuta devalvációján folytán nem elégitette ki az állam szükségleteit, azért ideiglenes reformokat léptettek életbe, amelyek az egyenesadó jövedelemeit növelték.

A jelenlegi súlyos gazdasági válságban többet nem lehet már követelni a földművesosztálytól,

mely nem tud termékeivel külföldön konkurálni. Kívánatosnak tartaná, hogy ha a pénzügyminiszter, ha nem is pontosan, de legalább megközelítőleg megmondaná, hogy mennyi adóbevételt vár az egyes tartományoktól.

A különböző adórendszerek folytán a nép, különösen az újabb tartományokban tulságosan magas adóterheket visel.

All ez különösképpen a Vajdaságra, ahol érvényben maradt a magyar adórendszer, az, amelyet még Wekerle vezetett be. Ez az adórendszer magában véve nem volna rossz, a háború alatt azonban különböző háborús adókat vezettek be, amelyek még ma is fennállanak. A Vajdaság eddig is nem azért fizetett sok adót, mert a kormány ki akarta használni, hanem mert hibás az adórendszere.

Radonics végül azt ajánlotta, hogy a klub küldjön ki szekciókat, amelyek a törvényjavaslat egyes részeivel külön-külön foglalkoznak.

Protics Andrea a vita folyamán azt indítványozta, hogy a klub válasszon egy bizottságot, amely a javaslatot tárgyalja. Uzunovics miniszterelnök felszólalásában magáévá tette Protics indítványát és megállapította, hogy a klub egyhangúlag állást foglalt az adók egyezéséhez mellett is kifejezte azt az óhaját, hogy az adóterhek ne haladják meg a nép eddigi adóterheit.

Uzunovics miniszterelnök beszédét a klub tagjai megtapsolták.

A Radics-klub ülése

A horvát parasztpárt képviselő klubja szerda délután szintén ülést tartott, amelyen az adóegységesítő javaslattal foglalkoztak. A klub a vitát csüförtökön folytatja.

Befejezték a vizsgálatot a szubotici vasutigazgatóságon

A miniszteri vizsgálóbizottság csak kisebb szabálytalanságokat állapított meg

A szubotici vasutigazgatóságnál, mint ismeretes, már hónapok óta egy miniszteri vizsgálóbizottság működik *Krcsedinac* Svetislav inspektor vezetésével. A vizsgálóbizottság, melynek az volt a feladata, hogy a vasutigazgatóság ügymenete ellen elhangzott vádak valóságát megállapítsa, kedden befejezte működését és a bizottság tagjai valamennyien visszautaztak Beogradba. A *Bácsmegeyi Napló* munkatársának jól informált helyen kijelentették, hogy a vizsgálóbizottság semmi nagyobb vizsgálást nem derített ki, csupán kisebb szabálytalanságokat állapított meg, melyet néhány tisztviselő követett el, akiket a miniszterium már régebben fellüggesztett állásától.

A miniszteri bizottság, hir szerint,

kétségtelenül megállapította, hogy az *elkövetett szabálytalanságokért Maticcs Szvetozár vasutigazgatót nem terheli felelősség*, mert a szabálytalanságokat kisebb hivatalnokok követték el, akiknek ellenőrzése nem a vasutigazgató feladata.

Más oldalról a *Bácsmegeyi Napló* munkatársát úgy informálták, hogy a vizsgálat a szubotici vasutigazgatóságnál még nem fejeződött be. Néhány befolyásos politikai személy a közlekedési minisztériumnál arra nézve tett lépéseket, hogy egy újabb bizottságot küldjenek ki, de ne a miniszteriumtól, hanem a *Glavna Kontrolától*.

A miniszteri bizottság a vizsgálat eredményéről pénteken tesz jelentést a közlekedési miniszternek.

Akanizsaiakat tömegesen viszik a Pasteurbe

Egy veszett kutya embereket, állatokat mart meg

Sztarakanizsáról jelentik: A város közönsége körében hallatlan izgalom kelt, hogy napról-napra több ember kénytelen a Pasteur-intézetbe utazni, mert minden nap szaporodik azoknak a száma, akik veszettség gyanusak.

Néhány nap előtt megveszett *Bobán Miklós* sztarakanizsai földbirtokos kutya, amely ugylátszik megmarta az egész állatállományt. A kutyát agyonverték. Azonban közben veszettség tört ki *Bobán* telenén, amelynek tejét hordta a környék egész lakossága, úgyhogy igen sok férfit, asszonyt, gyereket kellett a Pasteurbe szállítani. A következő napon *Bobánék macskáján s a csürhében lévő két disz-*

nón tört ki a veszettség. A megveszett disznók összemarták a csürhében lévő többi disznót is. *Bobánék* mielőtt tudhattak volna arról, hogy a disznók között is veszettség lép fel, eladók disznókat, amelyeknek husát a meszarosok kimérték s így nem lehet tudni, hogy kit fertőzött meg a betegség.

A kanizsai hatóság megtiltotta, hogy állatokat hajtassanak be a városba s minden óvintézkedést megtett, nehogy a veszettség tovább terjedjen. *Bobán* valamennyi állatját beoltatta veszettség elleni szerrummal s vállaltott arra is, hogy fedezi azoknak gyógykezelési költségét, akiket a Pasteurbe kell szállítani.

Vázsonyi támadóját

hat havi börtönre ítélték felekezet elleni izgatás miatt

A Szózatban megjelent nyilatkozat a budapesti törvényszék előtt

Budapestről jelentik: Érdekes pört tárgyalta szerdán a budapesti törvényszék. Körülbelül tíz nappal azután, hogy *Gyulai Molnár Ferenc* és *Vannay László Vázsonyi Vilmos* ellen az uccán merényletet követtek el, a fajvédők lapjában, a *Szózatban* cikk jelent meg, amelyben Molnár elmondta az inzultus lefolyását. A cikk hangja még a *Szózatban* is feltűnően durva és *utszéli volt* és abban Molnár Ferenc kijelentette többek közt azt is, hogy *»Vázsonyi és zsidó társai okozták Magyarország pusztulását és minden bajt.«* A cikk miatt az ügyészség büntett feldicsérésének büntette és *litélekezet elleni izgatás* vétsége miatt eljárást indított *Gyulai Molnár Ferenc* ellen.

Szerdán tárgyalta az ügyet a büntetőtörvényszék *Publik*-tanácsa. Molnár Ferenc kijelentette, hogy nem érzi magát bűnösnek és *nem vállalja a cikk szerzőségét*. Anyit beismert ugyan, hogy a merényletet követő napokban fennjárt a *Szózat* szerkesztőségében és ott beszélt a *Vázsonyi* elemi merényletről, mert nagyon el volt keseredve, hogy a baloldali lapok annyira támadják személyét, de nem azzal a céllal mondta el mindezeket, hogy nyilatkozatát a lapban közzétegyék.

A bíróság kihallgatta ezután a *Szózat* munkatársait, köztük *Kádár Lehel* szerkesztőt, akik igazolták, hogy *Molnár interju alakjában mondotta el a merénylet lefolyását* és amikor figyelmeztették a nyilatkozat erős ki-

téléleire, kijelentette, ne törődjenek vele, *ő vállalja mindenért a felelősséget*. *Kádár Lehel* vallomásában még megjegyezte, hogy nem olvasta a cikk kéziratát, mert különben azt nem engedte volna megjelenni.

Makkai Jenő ügyészségi alelnök tartotta meg ezután vádbeszédét, amelyben kiemelte, hogy *ez a pör a frankügy egyik mellékhatása*. Közmondásu, hogy *Vázsonyi Vilmos a frankügy ki nyomozásában mint nemzetgyűlési képviselő, a parlamenti vizsgálóbizottság tagja és újságíró tevékeny részt vett és megtette mindazt, amit a leg-szentebb meggyőződése szerint tennie kellett. Ezért érte őt az a brutális, minden emberi érzést felháborító inzultus, hogy két hiatalember orvul megtámadta őt, az öregedő embert*. Ezért a támadásért Molnárék ellen eljárás indult és így világos, hogy a nyilatkozatban foglaltak magukban foglalják a büntett feldicsérésének minden kritériumát. Kifejtette még az ügyészségi alelnök, hogy a vádlott feltétlenül a cikk szerzője, mert a sajtótörvény értelmében az is felelős a cikkért, aki azt megrendeli. Súlyosbító körülmény, hogy a nyilatkozat hangja olyan vad, amely minden ember véréit fellázítja, még azért is, aki a vádlottal egy politikai véleményen van. Maximális büntetés kiszabását kéri.

A védőbeszéd elhangzása után a bíróság negyedórás tanácskozással visszavált, majd kihirdette ítéletét, amely szerint a törvényszék bűnös-

nek mondotta ki *Gyulai Molnár Ferencet* sajtó útján elkövetett felekezet elleni izgatásban és ezért hat havi börtönre ítélte, a büntett feldicsérésének büntetését azonban a bíróság nem látta fennforogni és ezért ez alól felmentette. Az ítélet indokolása megállapítja, hogy a *Szózat* inkrimindált cikke olyan hangú, hogy alkalmas a magyarországi keresztény felekezeteket a magyarországi zsidó felekezet elleni gyűlöletre uszítani.

Az ítélet ellen úgy az ügyész, mint a vádlott felebbezték.

Vagonfosztogatók

a szubotica—szombori vonalon

Ládaszámra lopták ki az árut egy leplombált teherkocsiból

A szubotici vasúti rendőrség titokzatos vagonfosztogatás ügyében nyomoz. Kedden a vasutigazgatóság írásbeli feljelentést tett az ügyészségen ismeretlen tettesek ellen, akik néhány nappal ezelőtt Szombor és Szubotica között majdnem teljesen kifosztottak egy vagon, amelyben sok értékes árut szállítottak.

A vagon, amelyet utnak indítása előtt szabályszerűen leplombáltak, teljesen sértetlenül érkezett meg a szombori állomásra és a lopást csak akkor vették észre, amikor Szomborban ki akarták rakni a csomagokat. A vonatvezető alíjszt nyomban jelentést tett a forgalmi irodában és azonnal leltárt vettek fel a vagon tartalmáról és megállapították, hogy a kocsiból három zsák paprika, két hordó bor, két láda lámpaáru, egy láda értékes csipkeáru és más kisebb tárgyak tűntek el.

Érdekes, hogy az ismeretlen fosztogatók nem bántották a vagonban levő többi csomagot, amelyekben pedig sokkal értékesebb áruk voltak.

A szubotici ügyészség utasítására a vasúti rendőrség erélyes nyomozást indított a vagonfosztogatók kézrekerítésére. A rendőrségnek az a feltevése, hogy a lopást vagy a vagon berakásánál Szubotican, vagy Szomborban a kirakásnál követték el, mert a vagonon levő plomba teljesen sértetlen volt.

Ebben az évben már másodszor fosztanak ki a szombori vonalon vagonokat, a tetteseket azonban az első alkalommal nem sikerült kinyomozni.

A „Halál“ visszaküldte

Starcevic Ante sirjáról Beograd koszoruját

Beogradból jelentik: Különös affét foglalkoztatja a főváros közvéleményét. A tartalékos tisztek zagrebi kongresszusán, mint ismeretes, *Bobics Milos* beográdi polgármester a főváros nevében koszorút helyezett *Sztarcevic Ante* horvát politikus sirjára. Emiatt a *Balkan* és a *Pribicevic*-párti *Recs* élesen megtámadták a polgármestert, hogy helytelen eljárás volt annak a *Sztarcevic*-nek a sirját megkoszoruzni Beograd nevében, aki csak a horvátok egyesüléséért küzdött és engesztelhetetlen ellensége volt a szerbekkel való egyesülésnek. *Szávics Svetolik*, a *Balkan* főszerkesztője szerdán reggel a postán egy nagy csomagot kapott. A csomagot kiképesítették a címzett lakására és amikor *Szávics* felbontotta, a legnagyobb meglepetésére egy hervadt babérszuszorút talált benne. Ez volt az a koszorú, amelyet *Bobics* polgármester *Sztarcevic* sirjára helyezett. A koszorúhoz egy levél volt mellékelve, amelyben a következő sorok voltak:

— Visszaküldjük a koszorút, nem fogják megegyeztetni, hogy a horvátokat megsértse. Ezt többet nem tehetik meg a cincárok. *Smrt.* (Halál).

A különös csomagot a levéllel együtt kitétték a *Balkan* kiadóhivatalának kizárkátába.

KISEBBSÉGI ÉLET

Maradjunk józanok címmel feltűnő cikkét közöl Erdély vezető magyar lapja, a kolozsvári *Keleti Újság*. »A bukaresti lapok — írja — most telve vannak olyan magyarnyelvű idézetekkel, melyeket nem reprodukálunk, részben mert nem lehet ellenőrizni, hogy tényleg elmondták-e őket, részben mert vides miatt dicsekedni velük. A nemzeti párt külön lapot adott ki, melynek élén ezek a magyar idézetek szerepelnek öklömmel betűkkel és rendkívül alkalmasak arra, hogy a románság provokációnak tekintse őket. Eleve tudni lehetett, hogy a parlamentáris mus sokkal fiatalabb nálunk, semhogy el lehessen képzelni olyan választást, amelynek sime lefolyását az ellenzék is elismerje s amelynek eredményét minden oldalon az ország szabadakarat nyilvánításaként respektálják. S amilyen okosan és megfontoltan tartózkodott a magyarság tulajdoni része attól, hogy túlzóan akarjon ülni a tűzhöz, annyira hibáztak azok, akiknek fejébe szállott a dicsőség s a pillanatnyi lehetőség kihasználásával okot, vagy ürügyet adtak az ellenzéknek az általánosító támadásokra. A kérdésnek azonban nem ez a legfontosabb oldala. A népkisebbségeknek tudniuk kell, hogy ők, mint etnikai pártok, nem juthatnak a »kormányon vagyunk« helyzetébe. A népkisebbségek lehetnek lojális szövetségesei, jóindulatú támogatói valamely román pártnak, kormányon vagy ellenzékben, de sohasem adhatják magukat oda egyetlen román pártnak sem és nem vállalhatják azt a szerepet, hogy Prügelnabe legyenek a váltakozó kormányok számára. Aki azt hiszi, hogy most már elérkezett az aratás ideje, hogy a népkisebbségi szavazatok ellenében a kormány »visszaállíthatja a magyarság régi helyzetét«, az alaposan téved és még nagyobb baj, hogy másokat is megtéveszt. Minden józan népkisebbségpolitikusnak tudnia kell egyet: haszontalan adná meg valamely kormány például a gyulafehérvári határozatokban megígért kisebbségi jog teljességét, ha egyszer hiányzik az az atmoszféra, amely ezeknek a jogoknak az alkalmazását a gyakorlati életben lehetővé teszi. Hiszen Gyulafehérvár is törvény, a kisebbségi egyezmény is törvény és a gyakorlatban hol vagyunk attól a helyzettől, amelyet ezek a szentesített törvények körülírnak? Mert a román közvélemény atmoszférája még korántsem olyan, hogy tartani tudná magát vele szemben egy kormány, amely ezeknek a tételes törvényeknek minden betűjét meg akarná valósítani a reális életben.

napilapot bizonytalan időre beültötte és e tényel harmincnál több újságíró, valamint számos kladóhivatali tisztviselőt és nyomdai munkást tett kenyértelemné. Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet kikapcsolva a kérdésből minden politikai vonatkozást, szükségessé éri a betöltés ellen szavát felémelni és nyomatékosan rámutatni ar-

ra, hogy ez az eljárás élesen beleütközik az egyetemes sajtószabadság elvébe. Ezt az álláspontját határozottan leszögezve a budapesti, wieni és szlovenszkói testvéregyesületek példáját követve a legmelegebb kartársi együttérzéséről biztosítja a Világ munkanélkülivé és kenyértelemné vált dolgozóitársait, alkalmazottait és munkatársait.

Harc a Népszövetség Tanácsának mandátumáért

Brazília és Spanyolország hajthatatlan

Londonból jelentik: A Reuter-ügynökség genfi jelentése szerint a Népszövetségi Tanács összetételéről tárgyaló bizottság június 28-ikára kitűzött ülését elhalasztották.

A Népszövetség rendes szeptemberi ülése előtt ebben az ügyben rendkívüli ülészsakra fogják összehívni a Népszövetségi Tanácsot.

mely végérvényesen megállapítja a tanács összetételét. A kérdést azért kellett későbbre halasztani, mert Brazília és Spanyolország álláspontját még nem sikerült összeegyeztetni a nagyhatalmak álláspontjával.

Chamberlain, hír szerint, a tanács kibővítéséről még ebben a hónapban személyesen tárgyalni fog Brianddal Párisban.

Teljes kudarccal végződött az angol bányászok egyezkedési kísérlete

A bányamunkások nem engednek

Londonból jelentik: A bányatulajdonosok és bányamunkások vezetőinek egyezkedési tárgyalásai kudarcra végződött.

A bányamunkások semmi áron sem hajlandók a munkaidő fel-emelésébe és a bérleszállításba belemenni.

Smith, a bányászszövetség elnöke és Cook a tárgyalások során olyan agresszíven léptek föl, hogy a bányatulajdonosok majdnem elhagyták a tanácskozástermet.

Cook súlyos szavakkal megbé-

lyegezte a tulajdonosok eljárását és kijelentette, hogy a bányászok nem fogják engedni.

A tanácskozások azzal végeztek, hogy a bányászszövetség szavazást rendel el a bányászok között, hogy hajlandók-e belemenni a bérleszállításba és a munkaidő fel-emelésébe.

Ha a szavazás bármelyik kérdésre igennel válaszol, Smith és Cook a tárgyalásokat újból felveszik a munkaadókkal, hogy a megegyezés sürgősen létrehozható legyen.

A nemzetgyűlés ratifikálta az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződést

Krajacs kereskedelmi miniszter expozét mondott a külkereskedelmi forgalomról — A rappalói szerződés írta elő a kereskedelmi konvenciók megkötését — Éles ellenzéki felszólalások Olaszország és a szerződés ellen

Az olaszországi szlávok sérelmei a parlament előtt

Beogradból jelentik: A nemzetgyűlés szerdai ülésén az olasz kereskedelmi szerződést tárgyalták.

Az ülést délelőtt tíz órakor nyitotta meg Trifkovic Márkó elnök. Az ülést nagy érdeklődés előzte meg. A kormány tagjai és a képviselők nagy számmal jelentek meg az ülésen. A karzatok is tele voltak és a diplomaták páholyában több külföldi követ ült.

Krajacs dr. kereskedelmi miniszter hosszú expozéban ismertette a szerződés jelentőségét.

— Ez az első modern szerződés — mondotta a miniszter — amelyet a háború után kötöttünk. Szükséges volt a szerződés megkötése a két szomszéd ország között a hosszú közös határ és a közlekedési szempontok miatt is. Olaszországgal a tengeren és a szárazföldön kitűnő összeköttetésünk van.

— A szerződés megkötése Olaszországnak is érdeke, mert Olaszország a háború után úgy kifélesztette iparát, hogy sikerrel konkurrálhat a többi nyugati állammal s a földrajzi és politikai szempontok a Balkán felé utalják. Adriai forgalmunk egyre növekszik. 1923-ban Jugoszlávia kivételének harminchárom százaléka az Adrián bonyolódott le és hatvanöt százaléka Közép-Európa felé irányult. 1925-ben az adriai kivétel negyvenöt százalékra emelkedett. Külö-

nösen Olaszország felé mutat emelkedést a kivétel.

— A kereskedelmi szerződés megkötésének közvetlen oka a rappalói szerződés volt.

a rappalói szerződésben ugyanis köteleztük magunkat, hogy gazdasági viszonyunkat Olaszországgal rendezzük.

— A szerződés a legtöbb kedvezmény elvén alapul és tarifális konvenciókkal is bővült. Az olasz hajóknak megengedi a szerződés a hajózást a belföldi vizeken, a Bojanan, Krkán, Zrmanján és a Neretván.

— Kivételünk Olaszország felé állandóan emelkedik. 1925-ben az összes kivétel 25,8 százaléka irányult Olaszország felé és első helyen állott az olasz importban. Főleg nyersanyagot, szent, fát és feldolgozatlan húst szállítunk Olaszországba.

— Jugoszláviát a szerződés megkötésében a gazdasági érdekeken kívül első sorban a béke és a biztonság ifáti vágy vezette.

(Zajos ellentmondások az ellenzéken.) — Ez a szerződés normális. (Tiltakozás.) Már az Ausztriával kötött szerződés tárgyalásakor hangsúlyoztam azt a kívánságunkat, hogy bebizonyítsuk, hogy

Jugoszlávia a legfőbb és legszilárdabb oszlopa a gazdasági konszolidációjának.

Kéri a parlamentet, hogy a szerződést szavazza meg.

Az ellenzék első szónoka, Smodelj Ferenc szlovén néppárti kifogásolta, hogy a parlament nem érdeklődik eléggé a szerződés iránt. 1924-ig titokban tartották a szerződést, mert félték az ellenzék jogos kritikájától. A szerződés az érdekelt gazdasági körök közreműködésének mellőzésével készült. A kormány azt állítja, hogy a kereskedelmi és iparkamarákat meghívták a szerződés meg-
szövegezéséhez, ez azonban nem történt meg.

Olaszország imperialista politikát folytat, amelyet el kell itélni.

Trifkovic házelnök figyelmezteti a szónokot, hogy ne térjen el a tárgytól. — A szerződésben biztosított reciprocitás az országra nézve káros, csak Olaszország gazdasági életét fejleszti, a mienket viszont halálra itéli.

Elmondotta ezután a szónok, hogy a határmenti forgalomra vonatkozó egyezményt az újságok egyöntetűen élesen támadták. A hajózási szerződés valóban hasznos, de az 1922. évi szerződés, amely továbbra is érvényben marad, rendkívül káros.

— Nálunk a külpolitika — mondotta Smodelj — minden tekintetben titkos. Nem is tudom miért vagyunk mi itt. (Taps az ellenzéken.)

Olaszországban megszüntették a szláv elemi és középiskolákat. A szlávokat a fasiszta szervezetekbe kény-
szerítik.

Pártja nevében kijelentette, hogy a javaslat ellen szavaz.

Jovanovic Jován olvasta fel ezután a földműves párt és a németek együttes deklarációját, amely megállapítja, hogy a szerződés a parlament részvétele nélkül készült, az ország érdekeinek árt, ezért ellene szavaznak.

Jovanovic Pera többségi előadó védte a javaslatot, majd Grizogono a Pribicevics-klub nyilatkozatát olvasta föl. A Pribicevics-párt a javaslat ellen szavaz és szükségesnek tartja, hogy az olaszokkal kötött egyéb szerződéseket is terjesszék a parlament elé.

Az elnök ezután elrendelte a szavazást, amelynek eredményeképp

a nemzetgyűlés 150 szavazattal 29 ellenében általánosságban és részleteiben elfogadta az Olaszországgal kötött kereskedelmi szerződést.

Ezután Szubotics alelnök bejelentette, hogy Nincsic külügyminiszter betérjesztette az olaszokkal kötött ugynevezett beogradi konvenciókat.

A nemzetgyűlés ülése ezzel véget ért. A legközelebbi ülés a csütörtöki pravoszláv ünnep miatt pénteken lesz. Napirenden Setyerov Szlávko és társainak interpellációja lesz.

Eltűnt egy bécsi könyvkiadó

Bucsulevelében bejelentette, hogy öngyilkos lesz, mert erkölcstelen bűnökkel vádolták meg

Bécsből jelentik: A lakásáról tegnap eltűnt Erdtracht Dávid, a Renaissance könyvkiadó-cég tulajdonosa és azóta nyoma vesztel.

Erdtracht a rendőrségnek eltűnése előtt levelet küldött, melyben bejelenti, hogy az ellene folyó halálszót nem tudja elviselni és ezért a halálba menekül.

A könyvkiadó ellen egy bécsi délutáni lap azt a vádat emelte, hogy természetellenes bűnököt követett el és számtalan kiskoru gyermeket megrontott. A cikk megjelenése után Erdtracht azonnal jelentkezett a rendőrségen, ahol jegyzőkönyvet vettek fel és megindították a nyomozást, mely azonban a könyvkiadó ellen semmi terhelő adatot nem produkált.

Valószínűnek tartják, hogy Erdtracht nem csupán a szegény, hanem üzleti bajok miatt határozta el magát a végzetes lépésre.

A korponai adóhivatalban az elmúlt napokban egy szomorú kisebbségi magyar sorstragédia játszódott le. A község egyik jobb napokat látott polgára volt az áldozat, akit beidéztek az adóhivatalhoz. A magyar adófizető, amikor közölték vele, hogy még 50.000 korona adót kell fizetnie, elvágódott a padlón és azonnal meghalt. Szívszélhűdés ölte meg. A szerencsétlen embernek minden vagyonát elvitték már a fináncok adóba és már gyerekeit sem tudta iskoláztatni, mert koldusbotra jutott. A cseh-szlávok adórendszer a kisebbségekkel szemben mindenütt egyforma kiméletlenséggel intézkedik. Egész Szlovenszkó lakossága nagy elkeseredéssel látja, hogy az antiszociális adózás miatt napról-napra szegényedik a nép.

Az erdélyi kisebbségi újságírók szindikátusa legutóbbi ülésén határozatot hozott, melyben tiltakozik a budapesti Világ betöltés ellen. A határozati szövege ez: »Az Erdélyi és Bánsági Népkisebbségi Újságírószervezet mély megdöbbenéssel és őszinte sajnálattal fogadta azt a híradást, hogy a magyar belügyminiszter a Világ című budapesti

Uj agrárreformtervek

A Vajdaságban minden marad a régiben

Az agrárreform miniszteriumban lázasan dolgoznak új agrárreformtervezeteken, amelyek az agrárkérdéseket az egyes tartományok különböző és sajátosságos viszonyai szerint egymástól eltérően külön-külön kívánják megoldani.

Az agrárminiszterium minden tartományra az agrárkérdések tanulmányozására más-más szakbizottságot küldött ki.

A dalmáciai bizottság munkájával már elkészült és tapasztalatait és javaslatait elabratumba foglalja, amelyet előbb a mezőgazdák és nagybirtokosoknak mutatnak be. A dalmáciai agrárviszonyokról szóló elabratum a kártalanítás elvén alapszik, csak épp az nincs megmondva benne, hogy kit terhel a kártalanítás, amelynek nagysága attól függ, vajon a nagybirtok feudális származású-e, vagy későbbi időből való-e?

A boszniai bizottság még nem készítette el javaslatát. Itt a hűbéri eredetű földeket, az ugynevezett kmetföldröket már megváltották. A nagybirtokosok 255 millió dinár megváltási összeg felét készpénzben, másik felét kötelezvényekben kapták. Utóbbiak száz dinár névértékűek és négy százalékot kamatoznak. Árfolyamértékük ezidőszent a névértékük 46 százalékát teszik ki. Boszniában a másik probléma az állami területek szétosztása és a heisó gyarmatosítás. Egyes községek a magánosok közt felosztott állami földeket legelőcélra használják, ami számos panaszra adott okot és sok éles ellentétet idézett elő.

A délszerbiai bizottság csak most fogott munkához — és csak most kezdte meg az adatgyűjtést. A délszerbiai birtokviszonyok sok tekintetben azonosak a boszniaiakkal. A nagybirtokosok nagyrésze elköltözött és elhagyta birtokát. Külön bizottságok parcellázzák ezeket a birtokokat és gyarmatosítási célokra készítik elő. A gyarmatosok helyzete nehéz, se állatállományuk, se földművelési eszközeik nincs. Az agrárszövetkezetek szkopljai szövetsége csak kis mértékben tud segíteni rajtuk. A délszerbiai nagybirtokosok, akiktől elvették a földet, nem kaptak kötvényeket, hanem évi hért ígérnek nekik. Az idén is 160

millió dinár bérre van igényük, de a költségvetésben ezévre csak 4 millió dinár van felvéve. Az agrárminiszteriumban belátják, hogy ez a helyzet nem tartható fenn.

A helyzet a legnehezebb a Száva inneni részeken. Agrárreformcélokra nyolcszázötvenezer hold szántóföldet vettek igénybe. Ebből a jelentékeny területből 360.000 holdat Száván túli szegénysorsú földművelők közt, 56.000 holdat hadiönkéntesek közt, 94.000 holdat az ország többi részéből származó hadiönkéntesek közt osztottak szét, 50.000 hold pedig az optánsoknak jutott. A felosztott területek tulajdonosainak telekkönyvi lapjain fel lett jegyezve, hogy az igénybevett és szétosztott földek eladása, vagy megterhelése csak az ag-

rárminiszterium engedélyével történhet meg.

Az új földtulajdonosok bér fejében holdanként 20—40 dinárt fizetnek az adóhivatalokhoz. Ebből a bérösszegeből a nagybirtokosok háromnegyed, az állam egy negyedrészt kap. A hadiönkéntesek földbérét az állam fizeti.

A nagybirtokosok földbérét a háboru előtti állapotnak megfelelően, de dinárban állapítják meg. Egy hold értékét 800—1400 dinárra becsülik, noha annak tényleges értéke tízszer ennyi.

Az agrárminiszterium azon az állásponton van, hogy a Száván inneni és így a vajdasági területek agrárviszonyai túlkomplicáltak, miért is a mai helyzetet nem akarják megbolygatni és itt marad minden a régiben.

LUFT-ÜZLETEK — ELŐLEGRE

BÉCSI SZÉLHÁMOSOK ÁRASZTJÁK EL JUGOSZLÁVIÁT MEGRENDELÉSEKET VESZNEK FEL NEM LÉTEZŐ CÉGEK RÉSZÉRE, NEM LÉTEZŐ ÁRURA

A hólabdaüzletek ugylátszik rosszul mennek már Jugoszláviában, az élelmes külföldi szélhámosoknak tehát gondoskodni kellett más olyan üzletekről, amelyek alkalmasak arra, hogy megkárosítsák a hiszékeny embereket. Ezáltal nem a fogyasztók tömegére, hanem a jugoszláv kereskedőkre vetették ki a hálójukat bécsi szélhámosok, meg kell állapítani, olyan ügyes módon, hogy könnyen eshet áldozatukul még az óvatos kereskedő is. Nem létező cégek részére, a holdban lévő árura vesznek fel megrendeléseket magukat kereskedelmi utazóknak mondó egyének, kedvező feltételek mellett, csupán — eskély előleget kérnek s aztán megugranak. Mindezt teljes technikai felszereléssel, nyomtatványokkal és jó adminisztrációval csinálják a bécsi szélhámosok, akik már eddig is sok jugoszláv kereskedőt károsítottak meg kisebb-nagyobb összeg erejéig.

Legutóbb már leleplezték a Vajdaságban egy ilyen szélhámost, aki esőköpenyekre vett fel megrendeléseket és előleget, most pedig még ügyesebb családok garázdálkodnak az országban. Ezek a következő módon károsítottak meg

már eddig is — különösen Szlavóniában — több kereskedőt:

Két utazó látogatja végig a textilkereskedőket és a szabókat és mint a bécsi »Englisches Versandhaus« képviselői mutatkoznak be. Szöveteket kínálnak bizományra, kedvező feltételek mellett, olyformán, hogy a leszállított szövetek árát októberben kell leszállítani a megrendelőnek, nyílvogy az eladott szövet árát készpénzben kell megfizetni, a megmaradt árut pedig a bécsi cég visszaveszi. A két utazó szabályszerű minta-kollekciót is mutat és miután a kínált szövetek ára sem túlságosan drága, érthető, hogy különösen azok a kisebb-tökevel dolgozó kereskedők és szabók, akik nem vállalhatnak nagyobb rizikót és nem rendezkedhetnek be nagy raktárra, szívesen mennek bele az üzletbe.

A bécsi utazók így már nem egy kereskedőtől és szabótól vettek fel nagyobb összegű megrendelést, különösen angol szövetekre.

Az utazók a rendelésről a szokásos nyomtatványon másolatot adnak, amelyre bélyegzővel a következő cégfelirat van ráütve:

VERSAND IN
ENGL. STOFFEN & LEINEN
WIEN IX. ALSERBACHSTR.

Készpénzkiadásaiak felében a bécsi utazók mindössze előleget vesznek fel, a rendelt áru összegének mintegy ötszázalékát, 500—1000 dinárt, nagyobb rendelés esetén persze többet is.

Miután pedig egy nagy bécsi en-groscégnél mégis csak fontos a pontosság, a megrendelés után a kereskedők a legelővidebb időn belül a megrendelés vételező igazoló következő németnyelvű nyomtatott levelezőlapot kapják:

»Köszönettel igazoljuk utazóknak adott megbízást a fizetéssel együtt és értesítjük, hogy az árut 3—4 héten belül postára adjuk, miután az elvámolás hosszabb időt vesz igénybe.

Mindenkor készséggel rendelkezésére állunk és maradunk

teljes tisztelettel
Englische Versandhaus
Wien IX.«

Figyelemreméltó, hogy ezen a nyomtatványon a bécsi cég már nem tartja szükségesnek közlekedni címének közlését, hanem csak annyit ír: »Wien IX.« E klasszikus tömörségnek egyszerű a magyarázata. Amikor a jóhiszemű utazó később levélben próbál érintkezésbe lépni a bécsi céggel, hogy az árut megsürgesse, nem kis meglepetésére, a bécsi posta visszaküldi a levelet azzal, hogy »A címzett cég itt ismeretlen«. Az utazók által felvett előleget azonban nem küldi vissza a lelkiismeretes bécsi posta, noha az utazó is ismeretlen. És addig már ismeretlen helyen is tartózkodnak. A becsapott kereskedők pedig botlat üthetik a nyomukat.

Miután minden jel arra vall, hogy a bécsi szélhámosok Szlavónia után a Vajdaságot is szerencsétlenül akariák látogatásukkal, nem lesz felesleges talán személyleírásukat is közölni: Egyikük magas, sovány, sötét haja, arca beretvált, tele pörsenyes helyekkel, felső állkapcsában arany fog van, mintegy harmincöt évesnek látszik, csak németül beszél. A másik középtermetű, zömök, őszülő, ugyancsak beretvált, mintegy 45—50 éves, magyarul és németül beszél. Megrendelést bátran lehet adni nekik, csak előleget nem.

Egy kritikus albumából

Iria: Baedeker

Az ember, ha azt akarja, hogy okosnak tartsák, sokszor kénytelen egy-egy bölcsességet elhallgatni s egy-egy ostobaságot kimondani.

*

Ne állited soha, hogy okos vagy, mert nagyon kevesen fogják elhinni, de azt se, hogy buta vagy, mert ezt meg mindenki elhiszi.

*

Okos ember nemcsak az anyagi javival nem dicsekszik, de az erkölcsi erényeivel s a szelleme gazdaságával se hivatkozik. Ezek is, azok is, irigységet keltenek és ellenségeket szereznek. Már pedig, aki békességben akar élni, odatörekszik, hogy ne támadjanak ellenségei és ne legyenek irigyei s az lesz a politikája, hogy ne csak szegényebbnek, de együgyűbbnek is tartsák mint a minő

*

Vannak, akik ahhoz, hogy jóemberek legyenek, nagyon is ostobák, de ahhoz, hogy komizságokat kövessenek el, elég okosak.

*

Kár, hogy ma már nincsenek udvari bolondok. Mert akkoriban, amikor ez az intézmény még fennállt, volt legalább minden udvarnál egy kétségtelenül okos ember: az udvari bolond. Erre az állásra — alapjában véve igen diszes állás — ugyanis csak különösen okos, elmés, vidám, vicces és bölcselkedő férfiak pályázhattak, míg

egyéb hivatalokat (miniszteri tárcákat és más előkelő tisztségeket) kevésbé tehetséges emberek is elnyerhettek.

*

Okos ember csak olyat akar, amit tud és mindent tud, amit akar

*

Vannak praktikus bolondok és józan szamarak, akik tulajánknak nem egy u. n. okos ember eszén.

*

A szellemes emberek több mulatságot találnak az ostobák társaságában, mint ezek az övékében.

*

Ha az ostoba elég okos ahhoz, hogy hallgatni tudjon, a szellemességtől szípkázó társalgó pedig csak két perccel beszél tovább mint kellene, az lesz az általános vélemény, hogy amaz az okos ember.

*

A legostobább is okosabban beszél, hogyha nyugodt, mint a legeszebb, hogyha dühös.

*

A u. n. okos emberek végtelenül le tudják nézni az ostobákat, pedig ha valóban okosak, irigyműök kellene őket. Az ostobaság elsőrendű boldogságbiztosító. Az ostobának határozottan több chance-a van a boldogságra, mint az okosnak. Mért nézzük hát le őt, az irigylésreméltót, a boldogot?

*

Az ostoba nem örül, ha véletlenül valami okosat mond, mert nem tudja, hogy ez önála: szerencsés véletlen vagy véletlen szerencse s esetleg azt

se, hogy egyebet mondott mint amit közönségesen szokott — ellenben az okos megijed, ha valami szamárság szalad ki a száján s attól fél, hogy ezentúl az ilyen elszólások napirenden lesznek nála. Vigyáz hát magára s ebben rejlik az okossága.

*

Az ostobaság néha nem egyéb mint képtelenség a jóra.

*

Butának látszani és okosnak lenni nagyobb szerencse, mint okosnak látszani és ostobának lenni. Akit okosnak tartanak, az bajban marad, ha bajba jut — senki se siet a segítségére. Gondolják: okos ember, majd segít magán. Míg a butának látszó atyafin mindenki óhajt segíteni, mert szegény — gondolják — a maga erejéből s a maga eszével nem tud boldogulni.

*

Aki mindent hisz, épp oly okos, mint az, aki mindenben kételkedik. Egyik se okos

*

A nők szeretik a szellemes embereket, de nem mindig azért, mert szellemesek, hanem mert mulattatják őket. Néha nem is tudják, hogy szellemes férfival van dolguk. Voltaire környezetében voltak asszonyok, akiknek fogalmuk se volt arról, hogy a 18. század legelevenebb szellemével társalognak s a Heine felesége azzal dicsegte az urát, hogy az »vicces ember«, mint ha a gráciáknak e neveletlen kedvence valami elmés magánhivatalnok vagy commis voyageur lett

volna. A legfranciább szellemű magyar íróról pedig egy hölgy, aki a társaságában mulatoit, azt mondta azután nekem, hogy az »egészen okos ember.«

*

A férfiak a szellemességükkel ellenséget szereznek maguknak, a nők barátokat.

*

Az örökifjú és sokáig szép Ninon de l'Enclos-ról írták a kortársai, hogy a hódításait számszorta inkább köszönhette az espritiének mint a testi bájjának. Pedig e nő oly szép volt, hogy pompásan boldogult volna minden elmésség híján is. Mikor a szépsége tünezni kezdett, akkor is — egészen 85 éves koráig — vonzotta a férfiakat, sőt (s ez igazán nagyon nevezetes dolog!) még az asszonyokat is a finom társalgásával s a szípkázó szellemével, amely akkor is hű maradt hozzá, mikor a szépség és a fiatalosság — huszonöt esztendővel későbbben mint másnál — bucsut vettek tőle... Még ő rá, a sokáig szépre is áll a mondás, hogy a szépség elmúlik s az esprit megmarad.

*

Az elmésség épp úgy vesz kárba együgyűeknek a társaságában mint a finomság a durvalelkű emberek között.

*

A szellemességtől az ostobaságig csak egy lépés.

*

A szellemes ember hallgatása nyomtasztóbb, mint egy ostobának a fecsegése.

A Bethlen-kormány távozását követeli a magyar ellenzék a genfi kudarc miatt

A magyar kormány szerint a Népszövetség határozata nem jelent bizalmatlanságot — A francia sajtó Briand genfi sikeréről — Újabb éles támadások a Bethlen-kormány ellen A Népszövetségi Tanács ülésén ünnepelték a pénzügyi ellenőrzés alól felszabadult Ausztriát

Párisból jelentik: A Népszövetségi Tanács magyar bizottságának keddi határozata Franciaországban nem hatott meglepetésként, de annál nagyobb feltűnést keltett az a levél, amit Briand miniszterelnök a Népszövetséghez intézett és amelyben a pénzhamisítás megakadályozására nemzetközi egyezmény létesítését ajánlotta. Briand e levél fogalmazványát magával vitte Genfbe és ott előbb Chamberlain angol külügyminiszterrel beszélt meg az ügyet.

Párisban Briand felépését nagy francia sikernek tekintik és a lapok kivétel nélkül megállapítják, hogy ez Franciaország méltó válasza volt a frankhamisítási perben elhangzott ítéletre.

A francia sajtó továbbra is élesen támadja a magyar kormányt.

Az Oeuvre Magyarország érdekében valóban tartja, ha a Bethlen-kormány lemond, más lapok viszont azt írják, hogy az az intervenció, amit Bethlen Chamberlain angol külügyminiszternél megkérdezt, eredménytelen volt.

Feltűnést kelt Bethlen átirata, amit a Népszövetséghez intézett azzal a kéréssel, hogy tekintsenek el a magyar kormányt a leszerelés kérdésében előterjesztett emlékiratától. Több lap felveti azt a kérdést

miképp lehetséges ilyen memorandumot kidolgozni, majd pedig azt rövid úton visszavonni.

A párisi sajtó egyhanguan helyesli a magyar albizottság határozatát és kíváncsian várja miképp fog alakulni Magyarországon a kontroll és ki fogja azt gyakorolni. A Matin genfi tudósításában

Sauerwein elfogultsággal vádolja Chamberlaint

és azt írja, hogy Anglia minden tekintetben a magyar állásponthoz szöködött, a brit külügyminiszter pedig a végletekig ment Bethlen támogatásában. Sauerwein szerint ennek egyszerű a magyarázata.

Anglia mint hitelező szolgál függőségben tartja Magyarországot és mint katonát állított ki Franciaország és a kisantant ellen.

Chamberlainnak sikerült Briandot megtévesztenie — írja Sauerwein — de

a kisantant képviselői a sarkukra álltak, úgyhogy Briand további engedelményekre nem volt hajlandó.

Hasonló hangon ír az egész francia sajtó.

A csehszlovák félhivatalos Bethlen kudarcáról

Prágából jelentik: A félhivatalos és Bejes külügyminiszterhez közelálló Prager Presse »Bethlen gróf kudarcú Genfben« cím alatt foglalkozik a Népszövetség magyar albizottságának határozatával és azt írja, hogy

Briand javaslata a pénzhamisítás elleni nemzetközi egyezmény létesítésére egyenesen Magyarország ellen irányul.

A lap szerint kétségtelen, hogy a konvenció megkötése elől nem lehet kitérni, hanem azt egyhangulag kell meghozni.

Megoszló vélemények a magyar belpolitikában

Budapestről jelentik: A magyar belpolitikai érdeklődés kizárólag a genfi tanácskozások felé fordul. A pártok

különlékeként magyarázzák a Népszövetség magyar albizottságának határozatát és a sajtó nagyrésze nagyon tartózkodóan és óvatosan ír a kormányt ért súlyos kudarcról, sőt egyes lapok azt igyekeznek elhitetni, hogy Bethlen miniszterelnöknek sikere volt Genfben. Kormánykörökből a következő nyilatkozatot adták a genfi eseményekkel kapcsolatban:

— A magyar albizottság határozata nem tekinthető bizalmatlanságnak a magyar kormánnyal szemben.

Az ellenséges intrikák következtében, amelyek a genfi légkört dominálják, természetesen bizonyos fokig mérgezett volt a hangulat, amellyel a magyar kormánynak küzdenie kellett.

Mind ezek ellenére sikerült a legfontosabb kérdésekben olyan megoldást találni, amely a magyar kormány álláspontjának és kívánságainak megfelelő.

A szociáldemokraták új demokratikus kormányt követelnek

A szociáldemokrata-párt parlamenti frakciója és pártvezetősége szerdán ülést tartott, amelyen az általános gazdasági és politikai helyzettel foglalkozott és megállapította, hogy

a Bethlen-kormányt Genfben súlyos vereség érte és ezért a párt a leghatározottabban követeli, hogy a Bethlen-kormány a veje szemben megrendült közbizalom konzekvenciáit levonva, mielőbb hagyja el a helyét, mert a genfi kudarc által okozott válságból csak egy új demokratikus szellemű politikája vezetheti ki az országot,

A Népszövetségi Tanács feloldotta Ausztriát az ellenőrzés alól

Genfben jelentik: A népszövetségi tanács szerdán délelőtt nyilvános ülést tartott, amelyen valamennyi tag megjelent. Az ünnepélyes ülésen, amelyen Ausztriának a pénzügyi ellenőrzés alól való feloldását határozták el, kellemes meglepetésként hatott, hogy

Mello Franco brazíliai kiküldött is résztvevett az ülésen.

Franciaországot Paul Bouncourt, Ausztriát pedig Ramek kancellár és Zimmermann főbiztos képviselték.

Az ülésen melegen ünnepelték Ausztriát a kontroll alól való feloldása alkalmából.

Szavatossági társaságokat alakítanak külföldi székhellyel a magyar pénzügyek ellenőrzésére

A népszövetségi tanács magyar bizottsága titkos ülést tartott a magyar pénzügyek ellenőrzésének kérdésében.

Az ülésen Scialoja, Chamberlain, Goucourt, Benes, Titulescu, Jovánovics, Bethlen gróf és Smith főbiztos vettek részt. Elhatározták, hogy tudomásul veszik Smith főbiztos lemondását, akinek mandátuma június végével lejár.

A költségre lekötött zálogok és fönmaradt összegek ellenőrzésére két külön szavatossági társaságot alakítanak,

amelynek távozását követelik.

Az ellenzék részéről a genfi határozatot a magyar kormány súlyos kudarcának tekintik. Kizártnak tartják, hogy a kormány kitéte volna magát a visszautasításnak, ha nem lett volna szüksége, hogy a nyolcvankétfélmillió aranykoronát szabadítsák fel.

Az ellenzék követelni fogja, hogy Bethlennek a genfi tárgyalásokról való beszámolóját tüzzék ki a napirendre a nemzetgyűlésen, ahol a genfi kudarc miatt az ellenzék éles támadást fog indítani a kormány ellen.

amelynek távozását követelik.

lyét, mert a genfi kudarc által okozott válságból csak egy új demokratikus szellemű politikája vezetheti ki az országot,

olyan új kormányt, amely számolva az adott tényekkel, szakít a reakció tarthatatlan rendszerével, törvénybe iktatja az általános titkos választójogot és új választások kiírásával a gazdasági és politikai konszolidáció útját nyitja meg.

Chamberlain beszédében visszapillantást vetett Ausztria pénzügyi talpraállítására és utalt arra, hogy az osztrák köztársaság az összeomlás után reménytelen gazdasági helyzetben volt.

Elsőnek Balfour vetette fel a szanalás tervét, amelyet most fényes siker koronázott.

A határozat után a Népszövetségi Tanács valamennyi tagja odasielt Ramek kancellárhoz és melegen üdvözölték a pénzügyi ellenőrzés megszűntése alkalmából.

amelyeknek székhelye azonban nem Magyarországon, hanem külföldön lesz. A társaságok közös ügyvivője fog csupán Magyarországon széklni. Az ügyvivő személyében még nem történt végleges döntés, azonban minden valószínűség szerint Taylor, Smith eddigi munkatársa lesz.

A javaslatokat Bethlen részleteikben is elfogadta. A tanács csütörtöki ülése előtt a magyar bizottság újra ülést fog tartani.

Fantasztikus mese, nem gyilkosság

Egy szentai lakatost gyilkossággal vádol a Budapesten letartóztatott elmebeteg nő

Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség — mint a Bácsmegyei Napló már jelentette — egy fantasztikus vallomás alapján nyomozást indított egy titokzatos gyilkosság ügyében, amelynek központjába egy szentai lakatos került. Eddig azonban sikerült már megállapítani, hogy a gyilkosság meséjéből egy szó sem igaz.

Pertel Ferencné született Sinko Teréz huszonhat éves házvezetőnő a pestvidéki ügyészségen volt letartóztatásban lopás miatt. Pertelné a napokban jelentkezett a soros ügyésznél, ahol előadta, hogy gyilkosság terheli a

telkiismeretét és vallani akar. Elmondotta, hogy pünkösdvasárnap este a Margitszigeten Fazekas Sándor szentai lakatossal együtt meggyilkolta barátnőjét Horváth Ilonát, aki állítólag ugyanezen szentai nő, aki gyilkosság után Horváth Ilona holttestét egy zsákba gyömöszölték és a Dunába dobták. A gyilkosság oka, előadása szerint az volt, hogy attól féltek, hogy Horváth Ilona elárulja egy öt, mint a vele közös háztartásban élő Fazekas Sándort, akik együtt lopási ügybe keveredtek.

Az ügyészség értesítésére a rendőrség azonnal megkezdte a nyomozást

és megállapította, hogy Pertelné vallomása nem telet meg a valóságnak. Több tanu igazolta ugyanis, hogy Pertelné az állítólagos gyilkosság éjszakáján nem volt a Margitszigeten, hanem lakásán tartózkodott. A tanúkkal való szembebeszélés után Pertel Ferencné beismerte, hogy a gyilkosság meséjét kitalálta.

A rendőrség megállapította azt is, hogy Pertelné már két évet töltött elmebetegintézetben, ahonnan mint degenerált, hisztériás és hazudozó beteget kezeltek. Mindezek ellenére a budapesti rendőrség megkereste a szentai rendőrséget annak megállapítására, hogy Fazekas Sándor és Horváth Ilona Szentán tartózkodnak-e, illetőleg, hogy Horváth Ilona életben van-e.

Szegény ember szerencséje vagy

az érzékeny pénzügyi tisztviselőék

Beeskerekről jelentik: Hivatalos helyről szerzett információk alapján a napokban megírtuk, hogy Gyurics Koszta beeskereki pénzügyigazgatásági tisztviselő, akinek öt gyermeke van, fizetése azonban nem áll arányban a családtagok számával, százezer dinárt nyert a sorsjegyen. A szerencse azonban levette a lábáról és barátai tanácsára autót vásárolt, amellyel azonban pechje volt, mert elgázolt vele egy öreg embert, aki olyan kártérítési igényekkel lépett fel, hogy arra alighanem rámegegy az egész főnyeremény.

Munkatársunk meg akarta interjúolni a peches nyertőt, de a pénzügyigazgatóság portásától olyan információkat kaptunk, hogy Gyurics Koszta nevű tisztviselő nincs is a pénzügyigazgatóságon, ellenben van egy Gyurics Bogoljub nevű tisztviselő, aki csakugyan nyert százezer dinárt osztálysorsjegyen. Felkerestük tehát Gyurics Bogoljubot és akkor hallatlan dolgok derültek ki: Gyurics Bogoljubot nemcsak hogy nem hívják Gyurics Kosztának, hanem nincs is öt gyermeke, csak egy, nem is vett autót magának, mert még a pénzt se kapta meg, tehát nem is gázolt el embert. Viszont egy hivatali szobában dolgozik két másik tisztviselővel, akik közül az egyiknek van autója, a másiknak pedig van öt gyermeke. Ők hárman együtt tehát rendelkeznek mindazon sajátosságokkal, amelyeket informátorunk Gyurics Kosztában összpontosított.

— Én, kérem, beosztom a fizetésemet — mondotta — én nem tartozom senkinek, én nem vásárolok hitelbe, én kijövök a fizetésemből, hogy hogyan, az az én dolgom, hogy otthon krumplics eszem-e, vagy káposztát, hus helyett, ahhoz senkinek semmi köze.

Gyurics Bogoljub pedig azért haragszik, mert őt olyan könnyelmű embernek tartjuk, hogy a százezer dinárból mindjárt automobilt vásárol magának és hozzá még olyan önállótlan gondolkodású embernek minősítjük, aki a százezer dinártól mindjárt elveszti a fejét és barátaitól kér tanácsot, hogy mit csináljon a pénzével.

— A pénzt még meg se kaptam — mondotta — csak június 19-ike után lehet azt felvenni, tehát nem is vehettem volna még autót, ha akartam volna is. Különben a váratlan szerencse után is éppennyű érzem magam, mint a huzás előtt és minden túlzás nélkül mondhatom, hogy a százezer dinárok hiányában is szerencsésnek éreztem magamat, mert hálstennek kitűnő egészségnak örvelek és az az igazi főnyeremény.

... Most már csak azt szeretnénk tudni, hogy ki gázolta el azt a szegény öreg embert, aki a kártérítést követeli. Ebben az egész történetben neki van a legnagyobb pechje. Őt elgázolták. Eddig az a remény vigasztalta, hogy az elgázolás szerencsés volt, mert a főnyeremény nyertesének autója alá került. Most nyöghet aztán igazán. Aki elgázolta, az pénzügyi tisztviselő ugyan, de nem nyert főnyereményt. Hogy fizet majd kártérítést?

Brutális gyermekkinzás az egyik szubotocai iskolában

Kulundzsics tanító véresre vert egy kis leányt

Ma, amikor azt hittük, hogy a régi idők *tanbetyár-típusa* már teljesen kiveszett, hogy gyermekeink legalább megközelítőleg a modern pedagógia alapján részesülnek az iskola oktató és nevelő áldásaiban, megdöbbentően hat az a brutalitás, ami az egyik szubotocai iskolában szerdán délelőtt történt. Kovács Etelka tizenegy éves leánya, a Vöröskereszti-óvodában lévő iskola harmadik osztályának tanulója, sirva és vézna tagjait fájlalva panaszolja el a szerkesztőségben azt, amiről orvosi látélet is tanuskodik: Szerdán délelőtt földrajz volt az utolsó óra tárgya. *Kulundzsics* Jván tanító ur nem lehetett nagyon jókedvében, amikor a geográfiát magyarázta. Kovács Etelka az óra vége felé annyit tett, hogy bezárta a kalamárisát. Ebben a pillanatban haladt el a padja előtt a tanító ur. Szó nélkül kiragadta a kisleány kezéből a kalamárisát és a földhöz csapta. Az ártatlan kalamáris sorsán a nemkevésbé ártatlan leánykának még megszépenni sem volt ideje, mert a következő pillanatban *Kulundzsics tanító ur már teljes erejéből suhogtatta nádpálcáját Etelka testén. Ad-dig verte, amig meg nem unta. Azután, talán, hogy a pálcát kimélje, tenyérre vette a kislány arcát és összevissza po-tozta.*

— *Nesze, menj haza, mond meg anyádnak!* — kiáltotta a felhevült és vitézül verekedő tanító.

Kovács Etelka haza is ment és *bal-karján duzzadt kék, vörös foltokat, vér-aláfutásokat, jobbvállán a pálcasujtások vörös nyomait, arcán a tanító ur öt uj-jenyomatát* vitte haza. Óráig nem tudott szóhoz jutni kinjában. Kovács Józsefné V. kör Sokolska-uca 15. szám alatti lakos ezek után szomorúan vitte megkínzott gyermekét dr. Munk Arthur orvoshoz, a hatóságokhoz, a szerkesztőségbe, igazságot keresni. Megkérdeznél, vajjon zsenge gyermekét azért nevelje-e, hogy a tettleges oktatás iskolamestere roncsá dorgálja?

Éhenhalt

a koplalók szakközlönye

Aki fegyvert fog, fegyver által vész el. Aki másnak vermet ás, maga esik bele. És mondhatnánk szemet-szemért és fogat-fogért és hogy nincsen új az öreg nap alatt és még egynéhány ki-vénhedt bölcs és tapasztalattal ékeskedő közmondást, ha nem kötelezne a »halottakról jól, vagy semmit« elve. Ezért hajtsuk most meg az elismerés lobogóját egy elegáns és kegyetes gesztussal a hagyma és retekevők szektájának hivatalos közlönye a »Bicsérdy-mus« jobblétre szenderült szelleme előtt. A bicsérdy-gondolat egyetlen flach-gépen, négy oldalon, nagy formátumban nyomott sajtóorgánuma kiemelt az árnyékvilágból. Elpatkolt és elnémult a harcos nyomdatermék, amely félénen keresztül minden áldott és áldatlan héten elkeseredett közelharcot vívott leg-alább háromszáz, naponta megjelenő, rosszmájú középeurópai kollégájával. A »Bicsérdy-mus« saját meztelen gyümölcssevő testével parirozta ki huszon-negy lapszámon keresztül a gunyáradat pergőtűzét és meg kell adni, hogy hősiesen végezte el ezt a feladatát. Be-csületesen és puritánul, akárcsak az ókori nagyok, akik állítólag szintén Bicsérdy-tábor hivatalos lapjának végtiszűességén gyász-kokárdát tűznek ki a gyümölcsfák, saláták és répaföldek. És szomorú szívvel esnek kétségbe a minden rendű és ran-gu humoristák. A krocki írók, akik ha minden kötél szakadt, ha már hült te-temmé rágták a kávéházi főpincér köl-csöntollát, úgy menekültek a »Bicsérdy-mus« egy-egy lapszámának védő-szánya alá, mint puszta vándor a friss forráshoz. A bicsérdyek közlönye téma volt és örök, kifogyhatatlan tippje volt

marktwaini arriválnak és ujdonsült vol-lontörnek egyaránt. A Bicsérdy-mus meghalt és jaj nekünk. Ki fogja ezután ráncbaszedni a lapokat, ki fogja a nagy nyilvánosság ellenőrzése mellett felénk dörögni, hogy haszontalan és mihaszna »dögevők« vagyunk. És ki fogja ezután

a bicsérdy-mus napiparancsokat világgá kürtölni és ki sanszsirozza ezentul ebéd-lönkbe azokat a gyönyörűséges éilapo-kat. Világ bicsérdy-musai gyászoljatok! Éhen halt a koplalók szakköz-lönye.

m. a.

Kifogták a Dunából a pancsevői kéjgyilkosság áldozatait

A gyilkos megfojtotta áldozatait és a holttesteket dobta a Dunába

Pancsevőről jelentik: A borzalmas kettős kéjgyilkosság szerencsétlen áldozatait *Niklausz Erzsikét és Weidenhof Katicát* kivetette a Duna. Az egyik meggyilkolt kisleány holttestét kedden este, a másodikat szerdán reggel fogták ki a halászok a vízből. A két holttestet beszállították a hullaházba, ahová nemsokára a rendőrség elővezette a gyilkost is.

Lackovics Zsárkó teljesen nyugodtan, szinte apatikusan viselkedett áldozatainak holtteste előtt. Beismerte, hogy ő gyilkolta meg a két leányt. A tetemrehívás folyamán a gyilkos korábbi vallomásától eltérően azt

mondotta, hogy nem élve lökte be áldozatait a Dunába, hanem *mindkét lányon merényletet követett el, az-után megfojtotta őket és a holtteste-ket sajátkezüleg dobta bele a Du-nába.*

A boncolás, amelyet szerdán dél-ben ejtettek meg, ezt az utóbbi val-lomást igazolta.

A szerencsétlen áldozatokat szer-dán délután öt óraker temették el. A temetésen mintegy ötezer főnyi tömeg vett részt és a városban a meggyilkolt kisleányok hozzátartozói iránt általános nagy részvét nyil-vánul meg.

Válságos a Briand-kormány helyzete

Botrányos jelenetek után a kamara leszavazta a képviselői fizetéséről szóló javaslatot

Párisból jelentik: A sajtó véleménye szerint a Briand-kormány helyzete válságos, mert

Peret pénzügyminiszter közeli bukása elkerülhetetlenné teszi a Briand-kormány lemondását.

Briand miniszterelnök szerdán délben érkezett vissza Genfből Párisba. A pályaúdváron több minisztertársa várta, akikkel azonnal az Elyséebe ment, ahol Doumergue köztársasági elnök részvételével minisztertanácsot tartottak.

A kamara kedd éjszakai ülésén, amelyen a képviselői fizetéseknek évi huszonnégyezer frankról negyvenkétezer frankra való emeléséről tárgyaltak, botrányos jelenetek játszódtak le. A hangulat éjjel tájban olyan izgatott volt, hogy az ülést fel kellett függeszteni.

A kommunisták és nacionalisták között majdnem verekedésre került a sor

és néhány higgadtabb képviselő csak nehezen tudta szétválasztani a képviselőket. Éjszaka fél kettőkor került a sor a szavazásra, amelynek eredménykép-pen

a kamara elvetette a képviselőfizetések emeléséről szóló javaslatot.

A frank árfolyamának állandó esése is nagy izgalomban tartja a francia köz-véleményt. Hir szerint *Volpi* gróf volt olasz pénzügyminiszter a napokban *Párisba* érkezik, hogy előbb a francia, majd Brüsszelben a belga kormánnyal a frank és lira *egységfrontjának sürgős és haladéktalan megteremtéséről tanács-kozzék.*

A pancsevői pénzügyigazgatóság sikkasztói a semmitőszék előtt

A semmitőszék nem változtathatta meg a szerinte tulenyhe ítéletet, mert a főügyészség nem jelentett be semmi ségi panaszt

Noviszadról jelentik: A noviszadi semmitőszék *Dimsics Alekszander* semmitőszéki alelnök elnökletével kedden tárgyalta a pancsevői pénzügyigazgatóság sikkasztóinak bűnyűjét.

Dragicsevics Lázár, a pancsevői kerületi pénzügyigazgatóság volt pénztárnoka 748.684.19 dinárt sikkasztott állami pénzekből, azonkívül többektől adófizetéseket fogadott el, azonban a felvett pénzeket nem fizette be az adópénztárba, hanem a saját céljaira fordította. *Dragicsevics* Lázár az elsikkasztott pénzeket *Zsán Száva* pancsevői kereskedőnek adta kölcsön és a vad szerint *Zsán* tudnia kellett, hogy *Dragicsevics* Lázárnak, a szegény hivatalnoknak nem lehetett háromnegyed millió dinár kölcsönadni való pénze és így tettestársa és orgazdája volt *Dragicsevics*nek.

A pancsevői államügyészség ezenkívül vádat emelt *Risztics* Vlada pancsevői kerületi pénzügyigazgató, *Zsivanovics* Nikola pénzügyigazgatósági ellenőr és *Schwarzenberg* Lajos pénzügyigazgatósági segédkönyvelő ellen, akiket az ügyészség köteles ellenőrzés elmulasztásával vádol.

A pancsevői kerületi törvényszék több napig tartó tárgyalás után *Dragicsevics* Lázárt hivatali sikkasztásért két évi

börtönre, három évi hivatalvesztésre és politikai jogainak elvesztésére ítélte. *Zsán* Szávát orgazdaság miatt *másfél* évi fegyházra és politikai jogainak három évre való felfüggesztésére ítélte. A többi vádlottat a törvényszék felmentette és a két elítéltet *szabaddábra helyezte.*

A noviszadi felelbiteli bíróság 1925 november 7-től 11-ig tartó főtárgyalásán tárgyalta a nagyarányú sikkasztási ügyet. A felelbiteli bíróságnál kihallgatott *Risztics* Vlada pénzügyigazgató előadta, hogy nem tudott a sikkasztásokról, ahányszor megvizsgálta a pénztárt, azt mindig *rendben találta.* Hasonlóan vallott *Zsivanovics* Nikola és *Schwarzenberg* Lajos is. *Dragicsevics* Lázár *Zsán* Szávával történt szembesítésekor *Zsán* szemébe mondotta, hogy *Zsán* tudott a hivatalos pénzek felhasználásáról és időnként öt-hatezer dinár jutalmakban részesítette. A többi vádlottól viszont azt állította, hogy semmiről sem tudtak. *Zsán* fentartotta vallomását, hogy *Dragicsevics*et gazdag embernek hitte, aki más kereskedőknek is adott kölcsönpénzeket és nem tudta, hogy azok állami pénzek.

Dragicsevics védője, dr. *Aradszki* Mita ügyvéd azt vitatta, hogy védené

ellendíthatatlan politikai kényszer hatása alatt állott és kérte, hogy a bíróság vegye figyelembe a vádlott büntetlen előéletét és azt, hogy kilenc gyermeke van.

A felelbiteli bíróság azonban helybenhagyta a pancsevői törvényszék ítéletét, amiben dr. *Jócsics* Milorád főállamügyész megnyugodott, míg a két elítélt felebbezett.

A semmitőszék elvetette az elítéltek semmisségi panaszait, de az ítélet indokolásában kimondotta, hogy a felelbiteli bíróság tulenyhe ítéletet szabott ki, főleg *Dragicsevics* Lázárral szemben, aki nagyjösszegű hivatalos pénzt sikkasztott. A semmitőszék kifogásolta a 92. enyhítőszakasz alkalmazását, de, mert a főügyész az ítéletben megnyugodott, a semmitőszéknek nem volt módjában az ítéletet megváltoztatni.

Hol fürödjenek a lovak?

Miért nem csapolják le Kikindán a Barát?

Kikindáról jelentik: Kikinda város közönségét már évek óta foglalkoztatja a város területén lévő mocsárnak, az ugynevezett Bara-nak a lecsapolása. A disztelen és egészségtelen mocsár a város belső területén éktelekedik. A kérdés most már annyira megérett, hogy a legtöbb városi közgyűlés napirendjére felvették a Bara lecsapolásának ügyét is. Mindenki azt hitte, hogy Kikinda néhány hónap múlva megszabadul a miazmákat lehelő bacillustelegtől.

A közgyűlésen azonban váratlanul szólásra emelkedett a bizottság egyik derék földműves tagja s ilyen formán beszélt:

— *Tiltakozom az ellen, hogy a Barát lecsapolják. Mert én is meg a többi gazda is ott fürösztetjük a lovakat. Ha nincs Bara, hol fürödjenek a lovak?*

Mondjuk-e, hogy ezek után az egész kérdést sürgősen levették a napirendről. A lovaknak fürödni kell. Az emberek egészsége nem olyan fontos...

Eltűnt az egész aktiva

Csalárd bukás miatt letartóztatott kereskedő

Régi igazság, hogy nem csak az kíván jól, aki püspökséget kíván, hanem az is jól imádkozik, aki tömeggondnokságot kíván. A csödnél ugyanis legjobban jár a tömeggondnok, aki addig szel-lőzteti, s addig leltározza a gondjaira bizott csödtömeget, amíg — a hitelező nem kap egy parát sem. Rendszerint nem jár rosszul a csödbejutott közadós sem, aki még mielőtt elrendelik ellene a csödtöt, gondoskodik magáról s rendszerint félretesz valamit a sovány napokra. Az újabb tömeggondnokságot nyert fiskálisok azonban panaszkodnak, hogy a püspökség mégis csak jobb dolog, mint a tömeggondnokság, mert mikor a tömeggondnok a csödelrendelő végzéssel megiclenik a közadósánál, ott nem talál tömeget, amelyet gondnokolni kellene.

A kikindai kerületi törvényszék legutóbb csödtöt nyitott *Kóics* Milán rőfös-kereskedő ellen. A csöd nem ígérkezett valami zsirosnak, tömeggondnoknak ki-sebségi ügyvédet rendeltek ki dr. *Gránfil* György személyében. A passzívák összege 110.000 dinár volt s mikor a tömeggondnok aktivákat is keresett, kiderült, hogy *aktiva egyáltalában nincs.* Az üzletben nem maradt áru, nem maradt berendezés, s nincs semmi külön-vőség.

Mint hogy ilyenformán csödtömeget, a melyet gondnokolni lehetett volna, nem maradt, a tömeggondnok csalárd bukás címén feljelentést tett *Kóics* ellen. A vádtanács úgy találta, hogy a feljelentés alapos s elrendelte *Kóics* letartóztatását.

HIREK

Önmagunk siratása

Csak az a rossz érzés ne kísérne mindennév. A tengert járom vagy hegyeket mászok, a milánói Scalaban ülök vagy valami külvárosi moziban, a gyorsvonal vágat velem az olasz síkságon rizsföldek között vagy a gondola ringat a velencei vizeken, mindig és mindenütt és szüntelenül velem van, nyomon követ, megmarkolja a szívemet és nem enged el. Te is érezted már ezt bizonyára drága telebrátom, meg ő is, meg ti is, mindenki, akit embernek teremtett a sors.

Amikor a velencei Szent Márk-téren álltam, hirtelen elémintolokodott. Körülöttem boldog volt mindenki, a galambok, a szerelmes párok, a kék égbe és már azt hittem, hogy most... most boldog vagyok én is... De ekkor belém-sajgott a furcsa gondolat, nem is gondolat, inkább érzés: hányan álltak itt már ilyen kacagón, tele az élet mohó vágyával és hol vannak? Valahol szomorú temető kertekben, pondrók eledelül földbe ágyazva... És hány ezer meg százezer ember fog még itt örülni az életnek, száz év múlva... ötszáz év múlva... boldog fiatalok, szerelmesek... és hol lesznek akkor én már, hol leszünk mi, ma nevető, a boldogság turka nilangóit kergető emberek? Szomorú temető kertekben egy kömlelék ha megmarad belőlünk...

A boldogság érzéséből kevés maradt meg ebben a pillanatban és a többiben is, amikor pedig viszonylagosan a legboldogabbnak szoktuk érezni magunkat. Rómában és Pompeiben a kétezer éves emlékek előtt újra belémkarolt a néma kísértés: hány nemzedéket, mennyi történelmi kort láttak már ezek a régi kövek, oszlopok és falak és hány utánunk jövő generáció fog még ide-zarándokolni?... Mi csak a pillanat vagyunk az idők végtelenségében.

A San Pietro in Vincoli-templomban az örökké élő és hatalmas erejű Mózes-szobor előtt megint csak erre kellett gondolnom: hol van alkotója, Michelangelo? A művész rég elporladt, de a márvány él és örökké élni fog... A képtárak és muzeumok hűvös termében, vásznak, bronzok és márványok előtt mindig újra meg újra belém-sírt a döbbenetes kérdés: hol vannak ők, a művészek, a nagyok; a gyarló emberek. Dolgoztak, küzdöttek és meghaltak. A szobor, a kép, az ódon palota túlélte őket. És hány nemzedéket fog még túlélni... Most itt vagyok, mohón isszák a szemem a szépség tömlőinek borát, most egy vagyok ezzel a szoborral vagy festménnyel és ki fog tudni száz év múlva arról, hogy én is voltam, hogy itt álltam egy tavaszi délelőttön ugyanolyan élén, örvendezőn és szenvedőn, mint majdan az idők méhében fogamzó jövő emberé?

Csak az élettelen anyag örökéletű. Az élet halandó és a mi emberi életünk csak néhány pillanat a misztikus örökéletben. Máskor is gondolunk erre, ott-hon, munka közben, a hétköznapi robotjában, ha jól megkonstruált vasúti hidat, park közepén álló szobrot vagy nagy középületet látunk. Akkor is belénk döbben néha az örök kérdés, a melyre nincs felelet: Hol leszünk mi majd valamikor, amikor ez a hid, ez a szobor, ez az ostoba ház még mindig változatlanul a helyén lesz?...

Az évezredek árnyékában, a régi műemlékek előtt még sokkal gyakrabban zavart meg a hivatlan utitárs. Belém-csimpaszkodott és megrontotta legszebb örömeimet. Kicsúfolott, amikor már majdnem büszke voltam emberi mivoltomra. Kínvetelt, amikor azt hittem, hogy most végre boldog vagyok...

Jaj a szépségből, kacagásból, napfényből sokszor nem maradt más, mint az önmagunk siratása.

László Ferenc

— **Jugoszlávia memoranduma a Duna-bizottsághoz.** Beogradból jelentik: A jugoszláv kormány elhatározta, hogy memorandumot intéz a Dunabizottsághoz, amelyben a Szulina-csatorna betömése és eldugulása ellen erélyes rendszabályokat kér és amely Braila és Galac kikötőit komolyan veszélyeztetik. A román kormány kisebbségi munkálatai eredményteleneknek bizonyultak, mert csak költséges és radikális intézkedések kecsesgetnek sikerrel. Ezidőszent a Szulina-csatornán csak kisebb hajókkal lehet közlekedni.

— **A noviszadi újságíróegyesület gyűlése.** A jugoszláv újságíróegyesület noviszadi szekciója vasárnap délelőtt a noviszadi városháza tanácstermében ülést tart.

— **Elbocsátások a szubotical vasutigazgatóságnál.** Beogradból jelentik: A közlekedésügyi miniszter Prager Lajos és Bajin István szubotical vasutigazgatósági tisztviselőket az állami szolgálatból elbocsátotta.

— **Tanulmányutra mennek a szentai gimnázisták.** Szentáról jelentik: A szentai főgimnázium növendékei július hó első felében Mokebrád György igazgató és öt tanár vezetésével Kok szigetére rándulnak ki tanulmányutra. Az ut, beleszámitva a tengerparti üdülést — egy hónapot vesz igénybe. Negyedosztályú menetjeggyel utaznak és az utiköltségen kívül hatszáz dinárba kerül az összes költség. Eddig már hetvenhatan jelentkeztek az utra.

— **A hadirokkantak, árvák és özvegyek még az egy dinár havi tagdíjat sem képesek fizetni.** Szentáról jelentik: A hadirokkantak, özvegyek és árvák már több, mint egy éve nem kapják segélydíjaikat. Anyira íségben vannak, hogy a havi egy dináros rokkantegyesületi tagdíjakat sem képesek fizetni. Elhatározták, hogy memorandumot intéznek a szociálpolitikai miniszterhez, melyben kéri elmaradt segélydíjaik kiutalását és amennyiben nem lenne foganatja kérésüknek, deputációt menesztenek a miniszterhez.

— **Áradások Romániában.** Bukarestből jelentik: A nagy esőzések az ország különböző részeiben nagy áradásokat okoztak. Turnseverin és Temesvár, valamint Marasesti és Bacau között a vasúti forgalom szünetel.

— **Egy noviszadi detektív támadóinak bűnügye a felelhetel bíróság előtt.** Noviszadról jelentik: Lucsics Joco és Lezesev Tanaszija noviszadi lakosok a Rácz-féle vendéglőben 1922 november 11-ikén megtámadták Matics Jettinije városi detektívet, akit ütlegelték és elvették tőle revolverét és igazolványát. A noviszadi törvényszék az elmúlt év novemberében Lucsicsot három havi, Lezesevet pedig egy havi börtönre ítélte. A felelhetel bíróság szerdán a törvényszék ítéletét helybenhagyta.

— **Letartóztattak egy sikkasztó pénzbeszedőt.** Noviszadról jelentik: Jovics Péter elektrotechnikus Mihajlovics György üzletében pénzbeszedőként volt alkalmazva. Jovics Péter több ízben kétháromszáz dináros tételeket sikkasztott el. A cég följelentésére a rendőrség letartóztatta Jovics Pétert.

— **Tűz Szerbitében.** Becskerekéről jelentik: Sztojkov Elemér szerbitébe földműves háza szerdán kigyulladt és leégett. A kár 50.000 dinár.

— **A román kormány erélyes akciója a polgári foglalkozást vállaló tisztak ellen.** Bukarestből jelentik: A román kormány elhatározta, hogy erélyesen véget vet annak a furcsa helyzetnek, hogy a román hadsereg tisztjei polgári foglalkozást is üzenek, ami katonai hivatásuk elhanyagolására vezet. A kormány szigorú rendeletet bocsátott ki, a melyben fölhívja az érdekelt tisztakat, hogy záros határidőn belül nyilatkozzanak, hogy tiszt vagy pedig polgári állásukat tartják-e meg. A rendeletől azt remélik, hogy meg fogja szüntetni az összeférhetetlenségi esetek egész sorát.

— **Reinitz büntársal azzal védekeznek, hogy hipnotikus álomban követték el a gyilkosságokat.** Kassáról jelentik: A kassai törvényszék szerdán folytatta a fő tárgyalást Reinitz büntársal ügyében. Demjanovics Ferenc vádlottat hallgatták ki, aki három gyilkosságot ismert be, amelyeket Reinitz felbujtására követett el. Demjanovics azzal védekezett, hogy a gyilkosságokat Reinitz szuggeszciójára hajtotta végre trans állapotban. A törvényszéki orvos kijelentette, hogy a vádlott védekezését nem lehet elfogadni, mert Demjanovics a vizsgálóbíró előtt tett vallomásaiban határozottan azt vallotta, hogy Reinitz ajánlatát kezdetben visszautasította és csak később, amikor nagyobb összeget ajánlott fel neki, vállalta a gyilkosság végrehajtását. A bíróság valószínűleg csütörtökön hirdeti ki ítéletét.

— **Vasuti szerencsétlenség a biharpüspöki állomáson.** Nagyváradról jelentik: A Halmi felől Nagyváradra közlekedő személyvonat, mely Biharpüspökiben felveszi a Magyarországból Romániába utazókat, a biharpüspöki pályaudvar első részén kisiklott és egy utasokkal telt másodosztályú kocsit felborult. Egy katonatiszt és egy urinó súlyosan, többen könnyebben megsérültek. A pályatest nagyon megrongálódott. A kár tetemes, mert két kocsit teljesen összetört. A kisiklást a rosszul működő váltó okozta.

— **Három hónapi fogházra ítélték a Radikal főszerkesztőjét.** Beogradból jelentik: A beogradi elsőfokú bíróságon szerdán délelőtt tárgyalták dr. Ivanics Momesiló nemzetgyűlési képviselőnek, a Radikal című lap főszerkesztőjének sajtóperét, melyet dr. Zserjav képviselő, volt földművelésügyi miniszter indított ellene. Ivanics Momesiló dr. azt írta Zserjavról, hogy mint miniszter a Nihág részvénytársaság javára olyan intézkedéseket tett, amelyekkel az állam pénztárát súlyosan megkárosította. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után dr. Ivanicsot három hónapi fogházra és négyezer dinár pénzbüntetésre ítélte. Az elítélt újságíró az ítélet ellen felebbezett.

— **Személypályaudvar lesz a becskeréki gyárvarosi állomás.** Becskerekéről jelentik: A becskeréki begaparti állomás a megnagyobodott forgalom folytán már régtől fogva kicsinek bizonyult. A szubotical vasutigazgatóság most előterjesztést tett a közlekedésügyi miniszternek, melyben kérte, hogy a személypályaudvart helyezték át a gyárvarosba, ahol terjeszkedés céljára nagyobb terület áll rendelkezésre.

— **Felmentés a királysértés vádjá alól.** Noviszadról jelentik: A noviszadi kerületi törvényszék szerdán megtartott fő tárgyalásán felmentette Moravek Janko szilbáci földművelőt, akit az ügyészség azzal vádolt, hogy 1925 október 10-ikén Szilbácson királysértést követett el. A kihallgatott tanúk igazolták, hogy a vádlott beszámíthatatlanul ittas volt. Az ügyész felebbezett.

— **Váltóhamisító budapesti vezérigazgató.** Budapestről jelentik: Szerdán délelőtt a főkapitányság két ismert nevű tekinthetős vállalati igazgatót vett őrizetbe. Az őrizetbe vételre az adott közvetlen okot, hogy az utóbbi napokban több feljelentés érkezett a rendőrségre Kállai Béla, a Magyar Élet- és Járadekbiztosító vezérigazgatója és Kallós József, az intézet főtisztviselője ellen, akik egész furcsa visszaélésekbe keveredtek. A biztosítóintézetnél ugyanis az volt a szokás, hogy a felek nem fizették be készpénzben járulékaikat, hanem azokról váltót adtak. Az intézet azután tovább forgatta ezeket a váltókat, amelyeken Kállai vezérigazgató az összegeket az eredetinek tiszteresére javította ki. Egész csomó hamis váltó került így forgalomba, amiről a felek csak akkor értesültek, amikor a visszszámító bankok fizetésre szólították fel a váltó kibocsátóját. A két főtisztviselőt erre letartóztatták. Az őrizetbe vett Kállai vezérigazgató eleinte tagadott, csakhamar azonban olyan ellentmondásokba keveredett, amelyekből a rendőrség megállapította, hogy ő a hamisítások értelmi

szerzője. Kallós ellen is súlyos bizonyítékok merültek fel, amelyek szerint büntársal volt a vezérigazgatónak. A váltóhamisítások által okozott kár az eddigi bejelentések szerint négyszázmillió korona. A rendőrség kiterjesztette a nyomozást annak megállapítására is, hogy milyen összefüggés van a biztosító intézetnél elkövetett visszaélések és Gerő Lipótnak, a Magyar Élet- és Járadekbiztosító Intézet néhány nappal ezelőtt öngyilkossá lett igazgatójának öngyilkossága között.

— **Bánátiak a prágai szokolversenyen.** Becskerekéről jelentik: A július hónapban megtartandó prágai szokolversenyen a bánáti szokolisták is képviseltetik magukat. Eddig háromszázan jelentkeztek, akik július 21-kén indulnak Prágába.

— **Löcs és vasvilla, mint argumentum.** Noviszadról jelentik: A sztarifutaki esendőrség letartóztatta és szerdán a noviszadi ügyészség fogházába szállította Jovanov Zsiván és Petrovics Gyóka sztarifutaki napszámosokat, akik régi haragosukat, Karapanca Vlada futaki lakost kedden este a szerb temetőnél meglesték és löccsel, vasvillával és késsel számos súlyos és életveszélyes sebet ejtettek rajta. Az eszméletlen állapotban levő Karapanca Vladát be szállították a noviszadi közkórházba.

— **Lakodalm helyett fogház.** Noviszadról jelentik: Schweichler Antal noviszadi földbirtokos néhány nap előtt feljelentést tett a noviszadi rendőrségen, hogy ismeretlen tettes a Kralj Alekszandra-ucca 18. szám alatti lakásáról, kabátjából ellopta 5250 dinárt és több okiratot tartalmazó pénztárcáját. A rendőrség a cselédekre gyanakodott, de a földbirtokos azzal háritotta el a gyanút, hogy azok mind régi, megbízható alkalmazottak. Szombaton az egyik cseléd, Balogh Róza felmondás nélkül elhagyta munkahelyét, ami gyanussá tette munkaadója előtt. A rendőrség megállapította, hogy Balogh Róza az utóbbi napokban sok ruhaneműt, tizenkét inget, cipőket vásárolt, de a pénz eredetéről nem tudott felvilágosítást adni. Végül bevallotta, hogy ő lopta el gazdája pénzét. A lopott pénzt mind elvásárolta kelengyére, mert férjhez akart menni. Az üres pénztárcát a földbirtokos lakásán a padláson rejtette el, ahol meg is találták. A leányt átadták az ügyészségnek.

— **A rádiumsugarak megölték egy francia tudóst.** Párisból jelentik: Tauleigne radiológus a rádiumsugarak káros hatása folytán életét veszítette.

— **Ezentul már Hamburgban és Brémában vizsgálják meg az amerikai hatóságok a hajóra szálló amerikai bevándorlókat.** Newyorkból jelentik: A legközelebbi napokban kormányrendelet jelenik meg, amely szerint az amerikai bevándorló hatóság a bevándorlóknak eddig Ellis Islandon gyakorolt ellenőrzését már Hamburgban és Brémában fogja elvégezni. Az amerikai kormány ugyanis belátta, hogy a bevándorlóknak az amerikai parton való ellenőrzése és Európába való esetleges visszaküldése valószínű közepkori torturát jelent és ezentul azt, akit az amerikai bevándorlási biztos Hamburgban vagy Brémában beenged a hajóra, feltétlenül partra szállhat Amerikában. Az ellenőrző hatóságok már hajóra szálltak és utban vannak Európa felé.

— **Előntötte az árvíz a Friedrichshajeni repülőteret.** Friedrichshajenből jelentik: A tartós nagy esőzés következtében nagy áradás állott be. A repülőter legnagyobb része víz alatt áll, az irodákban és a műhelyekben nagy kár esett. A városban is különösen a Paulinenstrasseban, a víz behatolt a házakba. Rabenburgnál töltésomlás következtében a felsővíz víz alá került. Egyes városrészeket a víz szintén elárasztott. Állatokat és embereket ki kellett menteni. Waldseeből is áradást jelentenek. Laubheimban a mélyebben fekvő városrészeket előntötte a víz, amely nagy károkat okozott. Sok házból ki kellett lakoltatni az embereket. Sulmingenben egy ember a vízbe fullt.

— **Príbisevics Szvetozár népgyűléseket tart a sajkás kerületben.** Noviszadról jelentik: Príbisevics Szvetozár szerdán este Noviszádra érkezett. Príbisevics csütörtökön Titelen, Sajakászentivánon és Mosorinban tart népgyűléseket.

— **Nagy botrány a csehszlovák parlament szerdai ülésén.** Prágából jelentik: A parlament szerdai ülésén a vámvásárlatok tárgyalásának során a parlamenti ellenzék hatalmas botrányt rendezett. Fülüköt a lármával obstruáltak a képviselők. Az egyik kommunista képviselő kommunista röpiratokat dobott az elnök felé. A levegőben egymásután röpködtek az elnöki rendutasítások. Csak hosszú szünet után ült el annyira a zaj, hogy a tárgyalásokat még mindig izgatott hangulatban folytatni lehetett.

— **Tizezer shillinggel megszökött postáskisasszony.** Linzből jelentik: A reichentali postahivatal kiadónője, Fazen Karolina és Kucsala Bódog, egy freistadti tanintézet prefektusa június elseje óta eltűntek. Most megállapították, hogy a postáskisasszony a reichentali postahivatalban a befizetett és a kifizetésre előkészített összegekből a vizsgálat eddigi eredménye szerint körülbelül 10,000 shillinget elcsikkasztott, de attól tartanak, hogy ez az összeg a későbbi reklamációk folytán még emelkedni fog. Kucsala és a leány pünkösdkor Bécsben jártak s minden jel arra mutat, hogy a szökést jól előkészítették és utjukat Bécsen át Magyarországnak vették, ahol Kucsalanak rokonai vannak.

— **Verekedő rendőrök.** Noviszadról jelentik: A múlt év májusában a szaripalánkai Hobeling-vendéglőben táncmulatság volt. Tánc közben Wilding Ádám palánkai munkás véletlenül ráhagott Paralucki Szevan palánkai rendőrorvezető lábára. Paralucki emiatt annyira feldühösödött, hogy rendőrrel kivezetette és súlyosan összeverte Wildinget. A noviszádi törvényszék a múlt év novemberében a rendőrmestert és a rendőröket hivatalos hatalommal való visszaélés és súlyos testi sértésben mondta ki bűnösnek és ezért Paralucki Szevánt, Rakics Lázárt és Ábel Gyura rendőröket 2-2 havi, Radojkov Szima rendőrt pedig egy havi fogházra ítélte. A felelősségi bíróság Gyurgyev-tanácsa szerdán az elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

— **Áthelyezett vasuti tisztviselő.** A közlekedésügyi miniszter Faltun Gyula deliblati államvasuti hivatalnokot áthelyezte a szuboticei vasutigazgatóságához.

— **Megkezdődött a szentai főgimnáziumban a vakáció.** Szentáról jelentik: A szentai főgimnáziumban szerdán befejezték az előadásokat. Most még csak az érettségi vizsgálatok és magánvizsgák vannak hátra. A bizonyítványokat Vidovándkor osztják...

— **Nem találják a miskolci gyermekgyilkosság tettesét.** Miskolcra jelentik: A három és fél éves kis *Tarján Margit* meggyilkolása ügyében megindított rendőri nyomozás még mindig nem vezetett semmiféle eredményre. Szerdán jelentkezett a rendőrségen kihallgatásra egy elmebeteg, aki *Tarjánék* szomszédságában lakik, ennek a vallomásától azonban nem vár a rendőrség sok eredményt. A gyilkossággal gyanúsított *Fischinger Emil* nédel kedden délután szabadon engedték, szerdán azonban újabb terhelő adatok merültek fel ellene, úgy hogy szerdán házkutatást tartottak lakásán. A rendőrség szerda délután *Tarjánék* lakásának körzetét zár alá vette, minden házat alaposan átkutatott és a lakókat leigazoltatta, mert az a feltevés, hogy a gyilkosság csak ebben a körzetben történhetett és most így próbálja a rendőrség a helyszínt megtalálni.

A tanuk százai vallanak a Szlavia és Zsivot panamai ügyében

Az egyesületek letartóztatott vezetői a vádtanácschoz adták be felfolyamodást

A szuboticei törvényszéken szerdán fejezte be báró Rukavina Oszkárnak és társainak kihallgatását az ügy vizsgálatával megbízott dr. Szalai Jakab törvényszéki bíró. Rukavina ellen, mint közöltük, huszonhét feljelentés érkezett az ügyészséghez különböző visszaélések miatt, amelyeket a feljelentések szerint, mint a Szlavia temetkezési egyesület és Zsivot kiházasítási egyesület vezetői követtek el. A feljelentő azaz vádolja Rukavinákat, hogy nemcsak kisebb szabálytalanságokat, hanem súlyos csalásokat is elkövettek.

A letartóztatottak, *Rukavina Oszkár*, *Bácsa István*, *Gradić Damjan*

— **A grafológia sikere Szubotícán.** Winterry II., a kiváló képzettségű grafológus és tenyerjós iránt sikeres szuboticei működése alatt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Napról-napra számosan keresték fel eddig írás-analízisért, jóslatért és Winterry II. a maga rejtelmes tudományának módszereivel elégti ki a kíváncsiakat nagy meglepődésre. A grafológiának és tenyerjóságnak kitünő művelője még néhány napig fog Szubotícán tartózkodni és az érdeklődő közönséget naponta délelőtt 10-12 és délután 1-6 óra között fogadja *Oszojcseva-ucca* 5. szám alatt, a »Tri Sesi-*ra*« vendéglővel szemben lévő lakásán.

— **Telefonösszeköttetés Vukovár és Pozsony között.** Beogradból jelentik: A postaiügyi minisztérium rendelete folytán június 15-étől kezdődőleg Vukovár és Pozsony között megindul a közvetlen telefonforgalom.

— **A raabsi családi dráma rejtélye.** Bécsből jelentik: A rendőrség letartóztatta *Klinger* báró raabsi kastélyának házfelügyelőjét, mert az a gyanu, hogy tudomása volt a báró elleni merényletről. A házfelügyelő minden vallomást megtagad arra nézve, hogy *Klinger* báróék szolgálatában milyen intím dolgokról szerzett tudomást, különösen az öngyilkossá lett *Klinger* bárónő és *Orlov* báró viszonyáról.

— **Tizmilliárdos fizetésképtelenség Budapesten a frankbotrány miatt.** Budapestről jelentik: A Fürdő-ucca 22. szám alatt levő *Schleifer* Sándor kötöttés szövőtáru nagykereskedő cég szerdán fizetésképtelenséget jelentett és a kényszereljárás bevezetését kérte. A cég tartozása tizmilliárd és százhuszmillió korona, az aktiva pedig négytízmillió és héttizmillió korona. A cég negyvenszázalékos egyezséget ajánl. A nagy cég összeomlását az idézte elő, hogy egy londoni bankháznál volt hitele, amely a frankügy kipattanása után egyszerre felmondta a hitelt.

— **Lemondott a noviszádi színházársulat alelnöke és titkára.** Noviszadról jelentik: A noviszádi szerb nemzeti színházársulat választmányának *Stankovics Szvetozár* nemzetgyűlési képviselő, társulati elnök elnöklele alatt tartott ülésén felolvasták dr. Petrovics Bránkó noviszádi tőzsdei főtitkár, a színházársulat alelnökének lemondólevelét, amelyben sokoldalú elfoglaltságára való hivatkozással bejelentette az elnökségéről való lemondását. A lemondólevelét azt a javaslatot is tartalmazta, hogy a színházársulat választmánya a jelenleg nagy sikerrel működő színházársulatot hagyja meg mai összetételében és egészítse ki egy-két énekesnővel, akik lehetővé tehetik, hogy a színházársulat már a jövő szezonban operett-előadásokat is mutathasson be. A színházársulat választ-

és *Dörfler* Dezső, valamennyien tagadják, hogy az egyesületeket alapszabályellenesen vezették volna, vagy csalásokat követtek volna el.

A vizsgálóbíró, mindemellett elrendelte a vizsgálati fogságot, amely ellen a vádlottak felebbezték a vádtanácschoz.

Dr. Szalai Jakab törvényszéki bíró szerdán délelőtt küldte át az ügy iratait a vádtanácsnak, amely dönteni fog arról, hogy a letartóztatottak továbbra is vizsgálati fogságban maradjanak-e vagy sem.

A vizsgálóbíró csütörtökön kezdi meg a tanuk kihallgatását. Mintegy száztiz tanu kihallgatására kerül a sor.

nya nem vette tudomásul dr. Petrovics Bránkó lemondását és az alelnök két éven át kifejtett munkássága és érdemei elismerésül, megbízta dr. Malotin Márkó és Gresics Gruja választmányi tagokat, hogy kérjék meg dr. Petrovics Bránkó alelnököt elhárrozása megmáltására. Dr. Szubotics Kamenkó, a szintársulat titkára a lemondólevelében foglalt indítvánnyal szemben a szintársulat eddigi lemondásban levő szinigazgatójának, *Dinics* Nikolának felváltását javasolta. Hosszabb vita után a választmány egyhangu határozattal *Dinics* Nikola szinigazgató megmaradása mellett döntött, mire dr. Szubotics Kamenkó bejelentette lemondását a titkári állásáról. A lemondást a választmány tudomásulvette és a titkári állásra pályázatot írt ki. A pályázat határideje június 15.

— **Megalakult Kikindán a Cecilia-egylet.** Kikindáról jelentik: Kikindán kedden megalakult a Cecilia-egylet. Elnök dr. Bremmer Frigyes apostoli protorotárius lett. Az ének szakosztály vezetőjévé *Eck* János főként, a műkedvelők vezetőjévé *Ince* Mária tanítónőt választották meg.

— **A mitrovicai ügyészség fogházába szállították Radics István pazovai merénylőjét.** Noviszadról jelentik: A pazovai Radics-párti népgyűlésen, mint ismeretes *Mikics* Szlávko merényletet készített elő *Radics* István ellen. Mikicsét akkor közszendháborításért tízennégy napi fogházra ítélték. Mikicsét, aki most töltötte ki a tízennégy napot, átszállították a mitrovicai ügyészségre, ahol a merénylet miatt fogják felelősségre vonni.

— **Popovics L. Milán nyilatkozata.** Kaptuk és adjuk a következő nyilatkozatot: A *Bácsme gy ei Napló* június 9-én megjelent 158-ik számában »Elnökválaság a szentai demokrata-pártban« című közleményre a következőket válaszolom. — Én semmiféle írásbeli határozatot nem kaptam arról, hogy a demokratapárt szuboticei kerületi választmánya »megtiltotta« volna, hogy a kerületben agítáljak. Ilyen értelmű határozatot semmiféle párt választmánya nem is hozhat, mert minden politikus, különösen képviselőjelölt saját kerületében agítálhat, tekintet nélkül arra, hogy a listavezető ellen megindult akció formális, vagy értelmi szerzőjének tekintik-e? A *Grol* Milán ellen megindult akciónak nem én vagyok az értelmi szerzője. Ez az akció akkor indult meg, amikor *Grol* Milánt a szuboticei kerületben jelölték. Igen sok és számottevő párttag lépett akkor ki a pártból, akik nem is tértek többé vissza. Hogy ez az akció még ma is érezhető, annak valóban nem én vagyok az oka. Beograd, 1926 június 9-én *Popovics* L. Milán.

Serdülő gyermekek

(olyan táplálkozást igényelnek, amely szervezeteik gyarapodását, fejlődését biztosítja. A gyermeknek nem csak kókora, nem csak oldéda, hanem csiszert táplálékra van szüksége. A friss tejből, tojásból, malata kivételből és legfinomabb hollandi kakaóból készült

Ovomaltine fehérjéket, zsírokat, szénhidrátokat és a gyarapodáshoz nélkülözhetetlen vitaminokat tartalmazza a gyermeki szervezetbe és ez által egészséges fejlődésüket, növekedésüket elősegíti.

10449

10449
Ital egészséges fejlődésüket, növekedésüket elősegíti.

OVOMALTINE

Táplálék-erősítő-hizlet.

Ára dobozonként 18.50 dinár

Kapható gyógyszerárakban, drogériákban, fűszer- és csemtekereskedésekben.

Mintát és ismeretést ingyen küld:

Dr. A. Wander D. D. Zagreb, Jurjevka ul. 37.

— **Tisztítottak lesz a kikindai kaszinóból.** Kikindáról jelentik: A kikindai kaszinót, mint már megirtuk, a város volt polgármesterének előterjesztésére a belügyminisztérium politikai okokból lezáratta. A kaszinó felosztása folytán a városi közgyűlés most döntött arról, hogy a város épületében elhelyezett kaszinó helyiségeit kinek juttassa. A közgyűlés határozata folytán a kaszinót tisztí othon létesítésére engedik át.

— **Takarékoskodhat télen is a fával, ha »Zephir« kályhát használ lakásában.** Kapható Barzel vaskereskedésben, Subotica. Telefon 123. 5123

— **Dr. Fränkel Endre orvosi rendelőjét** Ciril i Metod trg 3 (nagytemplommal szemben) helyezte át.

— **Számos női bajnál a természetes »Ferenc József« keserűviz használata végtelen nagy megkönnyebbülést szerez.** A nőorvosi klinikák bizonyítványai tanúsítják, hogy a rendkívül enyhe hatású *Ferenc József* vizet különösen a szülészeti osztályon a legjobb sikerrel alkalmazzák. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

KINTORNA

Rotschild estélyt adott egyszer Frankfurtban s a meghívókra rányomatta: »Liszt Ferenc ur játszani fog«. Azonban keservesen csalódott.

Az estélyen többször is odaszaladt a nagy művészhez, de az mindannyiszor kerekén visszautasította. Rotschild végül kijelentette, hogy minden pénzt megad. Liszt annyit mondott rá:

— Semmi pénzért, de ingyen se.
— Hát a publikumnak nem pénzért játszik? — könyörgött kétségbeesve Rotschild.

— Az más — válaszolt Liszt. — Látja, Eszterházy herceg clad pénzért ököket, teheneket, egész gulyákat, de rostélyost nem árul.

*
— Hallom, van tizezer dinártok. Mikor mentek nyaralni?

— Nem megyünk öregem. Lekéstünk. Tudod, a pénz már elment, de mi még nem mentünk el.

*
Proccékul kiszól a hadigazdag a szobalánynak:

— Terka!

— Parancsol a nagyságos ur?

— Hozza be a mellényemet, amit tegnap levetttem. Benne feleltettem a nagyságos kisasszony hozományát.

GRAND HOTEL „BELLEVUE” SPLIT

1926. tavaszi szezon az Adrián

45 modernül berendezett szoba. Elsőrendű kiszolgálás és ellátás.

Efolyós árak. Nemzetközi találkozóhely.

SPORT

A belügyminisztérium nem engedélyezi a magyar csapatok vajdasági vendégszereplését

Beogradból jelentik: A budapesti MTK jugoszláviai szereplésével kapcsolatban a beogradi futbalszövetség és a noviszadi kerület egy ötszáztagú küldöttsége

a belügyminisztériumban közbenjárt, hogy a magyarországi futbalcsapatoknak adjanak engedélyt a Vajdaságban való vendégszereplésre.

A küldöttségnek a belügyminisztériumban kijelentették, hogy politikai okokból

egyelőre szó sem lehet arról, hogy magyarországi csapatok játszassanak a Vajdaságban.

A tilalom visszavonására csak abban az esetben kerülhet sor, ha a két ország közti viszony tekintetében olyan kedvező változás áll, amely lehetővé teszi, hogy minden politikai következmény nélkül játszhatnak magyarországi csapatok, az ország területén.

Aradi csapat játszik görögkeleti pünkösdkor Noviszadon. Noviszadról jelentik: Noviszad görögkeleti pünkösdkor az Aradi TE csapatát látja vendégül. A külföldi csapatnak első nap az OSKV, második nap a NAK lesz az ellenfele.

Június 20. olimpiai nap. A szuboticei alszövetség intézőbizottsága szerdán alapította meg a június 20-iki olimpiai nap programját. Délután 4 órakor a Bácska-

pályán a második és a harmadik osztály válogatottjai játszanak, utána pedig az elsőosztály A és B válogatottja mérkőzik. Június 21-ikén a szombori ZsAK és a Hakoah játszanak Szubotícán III. osztályú döntő bajnoki mérkőzést.

A Szuboticei Sport Noviszadon. A Szuboticei Sport vasárnap Noviszadon vendégszerepel, ahol a Radnicski lesz az ellenfele.

KÖZGAZDASÁG

A jugoszláv részvénytőzsdé válsága

A bécsi „Die Börse“ meghuzta a vészharangot két jugoszláv papir fölött — A zagrebi tőzsdei körök mentőszindikátus alakítását kívánják

A bécsi Die Börse legutóbb riasztó híreket közölt két jugoszláv értékpapir: a Slavonia-faipap és a Horvát Cukoripar részvényei árfolyamának esésével kapcsolatban.

Papírok, amelyeken Bécs ismét elveszti a pénzét

ilyen című cikkében a bécsi közgazdasági lap elmondja, hogy a Slavonia az utóbbi időben nagy veszteségeket szenvedett különböző üzleteken, ezenkívül egy garanciavállaláson, amelyet egyik barátos vállalatért tett. Súlyosította a vállalat helyzetét az is, hogy bankhitelét jóval a lejárat előtt felmondták, úgy hogy a részvénytársaság legközelebbi közgyűlése alkalmával az osztalékok kifizetésének el kellene maradni. E hírekre

a bécsi tőzsdén Slavonia-részvényekben pánikszzerű eladások indultak meg, ami az árfolyam rohamos esésében éreztette hatását.

Egy hónappal előbb 50.000 osztrák koronával jegyezték a Slavoniát, június elejére pedig 23.500-ig süllyedt az árfolyam. Ugyanekkor értesültek az érdekeltek arról, hogy a Kux, Bloch és Társai bank a birtokában lévő százezer részvényen már korábban tudott és még kedvező áron az Első Horvát Takarékpénztárnak adta át. Zagrebból utóbb megnyugtató hírek érkeztek és a visszavásárlások 37.000-re javították fel a papir kurzusát. A társasághoz közel álló helyen elismerték, hogy a vállalat nagy nehézségekkel küzd, de az óriási veszteségekről szóló híreket tulzattannak minősítették. Kilátás van arra, hogy legalább négy dinár kifizetésre kerül osztalék címén.

A Horvát cukorrészvények árfolyama, amely a konjunktúra fénykorában 2.400.000 volt, 300.000-re zuhant. A Zsivnostenska Banka intervenciója nem sokat segít, a bécsi, zagrebi és prágai tőzsdéken terjedő hírhírek folytán a rémült eladások folytatódhatnak és tovább rontják a kurzust. A hírek enormis veszteségekről szólnak, amelyek ebben az évben tízenkétmillió dinárra rúgnak. A veszteséget a tartalékalapból, amelyet az előző évi mérleg 61.800.000 dinárban mutat ki, kellett fedezni. A dividendum eszerint kétségtelenül elmarad a bécsi lap véleménye szerint.

A budapesti tőzsdén

a Slavonia jegyzése hétfőn, június 7-én 35, kedden, 8-án 39 volt. Június elsején 33-mal indult a részvény árfolyama, tehát pillanatnyilag emelkedőben van. A Horvát cukor napok óta nem jegyzik Budapesten.

A zagrebi tőzsdén

hétfőn, 7-én 37, kedden 36 volt a Slavonia jegyzése.

A részvénytársaság június 14-én tartja évi közgyűlést. A részvénytőkét 60 millió, a tartalékalapot 33,4 millió, a nyereséget 5.011.968,70 dinárban mutatja ki a vállalat mérlege.

Zagrebi tőzsdei körökben szintén aggodalommal nézik egyébként a különböző hazai papírok értékének következetes lemorzsolódását és kutadják a baj okait, keresik a kivezető utat. Nemesak a Slavoniánál, amelynek zagrebi árfolyama az 1926 január 1-i 45-ről május 31-ig 33-ra esett, hanem valamennyi pénzintézeti, kereskedelmi és ipari részvényenél fennáll ez a válság.

Egyes ipari értékeknél az esés ötven százalékot és még többet tesz.

Az ipari és kereskedelmi részvények helyzete annyival súlyosabb, mert az elmúlt évről vagy semmi, vagy az előző évbelihez képest sokkal csekélyebb osztalékok fognak kiadni. De a dividendum csökkenése nem az egyedüli ok. A részvények belső értéke folytán még árfolyamemelkedést is el lehetne várni. A közönség azonban a vásárlásoknál nagy veszteségeket szenvedett s az érdeklődés ezért a még oly kedvező kilátások ellenére is teljesen alábbhagyott. Új érdeklődőknek nincs hízelme az itteni viszonyok iránt és még a birtokában levő mennyiségeket is eladja.

A szindikátusok, amelyek azelőtt intervenciók vásárlásokat eszközöltek, ma s így nem csoda, hogy a részvények a s így nem csoda, hogy a részvények a rentabilitásukra és belső értékükre való tekintet nélkül napról-napra esnek. Ezért, hogy az egyes pénzintézetek hatékonyabb mértékben érvényesíthessék beavatkozásukat papírjaik érdekében,

szükségesnek mutatkozik, hogy a vezető pénzintézetek szindikátusba lépjenek az egyes részvények mentése céljából.

Mindössze néhány tízmillió dinárt igényelne legfeljebb a további árfolyamromlás megakadályozása s emellett a

SCHICHT
MOSÁS

Beáztatás „Asszonydicséret” — mosóporral, kimosás „Schicht” — szappannal a fehérneműt kiméli és pompásan tisztára mossa.

közönség is vásárolni kezdene, mihelyt egy ilyen szindikátus tevékenységéről értesülne. A szindikátust az ország közgazdaságának általános érdekei is követelik, ezért természetesen tartanak, ha a postatakarékpénztár is résztvenne a szükséges eszközök előteremtésében.

Adóilletési haladékokat kérnek a bánáti kereskedők és gyárosok. Beeskerekről jelentik: A bánáti kereskedők és gyárosok akciót indítottak, hogy az újabb kivetett adók kifizetésére haladékokat kapjanak. Elhatározták, hogy június 15-ikén küldöttségbe mennek a pénzügyminiszterhez, akitől 1927-ig kérnek halasztást.

Telefonforgalmat sürgetnek a gabonaforgalom érdekében Bécs és Pancsevó között. Beeskerekről jelentik: A bánáti gazdasági körök beadvánnyal fordultak a postaügyi miniszterhez, amelyben a Bécs és Pancsevó közötti telefonforgalom megnyitását sürgették. A gazdasági körök szerint a gabonaforgalom szempontjából okvetlen szükség van erre a telefonvonalra.

TŐZSDE

A dinár külföldi árfolyamai
1926 június 9.

Budapest deviza 1259—1263, valuta 1256—1263.

Prága deviza 59.4850—59.9850, valuta 59.25—59.75.

Berlin deviza 74040—74240 milliárd márka, valuta 738 milliárd márka.

Bécs deviza 1247.50—1251.50, valuta 1244—1250.

Trieszt deviza 47.50—48.

London deviza 276.

Zürich deviza 9.11.

Zürich, jun. 9. Zárlat: Beograd 9.11, Páris 15.45, London 25.14, Newyork 516 öntyolcad, Brüsszel 15.65, Milanó 19.075, Amszterdam 207.60, Berlin 123.05, Bécs 72.9875, Szófia 3.75, Prága 15.31, Budapest 72.25, Bukarest 2.14.

Beograd, június 9. Zárlat: Páris 165, London 275, Newyork 56.60, Brüsszel 174, Genf 20.97, Milanó 207, Berlin 13.50, Bécs 801, Prága 168, Budapest 794, Bukarest 23.60.

Szentai gabonárák, jun. 9. A szerdai piacon a következő árak szerepeltek: Buza 317 dinár. Ujbuza azonnali fizetéssel 225 dinár. Augusztusi kasszával 240 dinár. Árpa 140 dinár. Sörárpa 165 dinár. Köles 130 dinár. Zab 155 dinár. Tengeri morzsolt 135.50 dinár. Hajóba rakva 137 dinár. Bab 120 dinár. Heremag 2215 dinár. Gyapju 1700 dinár. Liszt 0-ás, GG.

550 dinár. 0-ás G. 540 dinár, 2-es főzöliszt 500 dinár, 5-ös kenyérliszt 450 dinár, 7-es 260 dinár, 8-as 150 dinár. Korpa 140 dinár. Irányzat: tartott.

Noviszadi terménytőzsde, jun. 9. Buza: 2 vagon bácskai, 75—76 kiló, 2%-os, 325 dinár, 2 vagon bácskai 325 dinár, 1 vagon bánáti, Vrsac paritás 312.50 dinár. Árpa: 1 vagon bácskai, minta szerint 150 dinár, 1 vagon bánáti 66 kilós 165 dinár. Tengeri 1 vagon bácskai 142.50—145 dinár, 4 vagon szerémi, Sztari-Pazova körzet 145 dinár, 34 vagon szerémi, Duna-hajó 143 dinár. Liszt: 1 vagon 0-ás G. bácskai 505 dinár, 1 vagon 0-ás kombinált, exportmalomból, 525 dinár.

Budapesti gabonátőzsde, jun. 9. Az irányzat szilárd, a tengeri drágulása fokozódik. Buzánál a kereslet gyengébb. Liszt piac változatlan. Hivatalos árfolyamok: Buza 440—460.000, ujbuza 370.000, rozs 232.500—237.000, árpa 425—455.000, sörárpa 300—325.000, zab 272.500—277.000, tengeri 235—240.000 korona.

Csikágól gabonátőzsde, jun. 9. Buza júliusra 142.25, buza szeptemberre 137.875, buza decemberre 139.625. Tengeri júliusra 75.75, tengeri szeptemberre 79.875, tengeri decemberre 80.5. Zab júliusra 42.375, zab szeptemberre 43.25.

Newyorki gabonátőzsde, jun. 9. Buza őszi vörös 176.25, buza őszi kemény 176.25. Tengeri 89.75. Liszt 725—775. Irányzat buzánál és rozsnál szilárd, tengerinél emelkedő.

Rádió-műsor

(A város melletti szám a hullámhosszt jelenti)

Pénteken, június 11-ikén:

Bécs (531): 16.15: Koncert. 20.15: Hangverseny.

Grác (402): 16: Zenekari hangverseny. 19.15: Szerzői est. 21.15: Hangverseny.

Milanó (320): 16.30: Jazzband. 21: Művészkvintett hangversenye.

London (365): 15.45: Koncert. 18: Táncezene. 19.25: Koncert. 20.30: Hangverseny. 22: Műsoros est.

Prága (368): 16.30: Koncert. 20.02: Kamarazene.

Breslau (418): 16: Koncert. 20.25: Operettelőadás.

Róma (425): 17.30: Koncert. 21.10: Mozart-est.

Budapest (560): 9.30, 12 és 15: Hírek, közgazdaság. 16: Gyermekeknek német nyelven. 17.45: Zenekari hangverseny. 19.45: Karindhy Frigyes irodalmi előadása. 20.30: Hangverseny.

München (485): 16.20: Szóló-koncert. 18.30: Tannhäuser, operaelőadás.

Botot az összes francia fogkrémek királynője

Főlerakat: D. Pechmajon Zemun

2513

TELEFON 868.
SIPOS SÁNDOR
SUBOTICA
Üzletemet Sokolska ul. 2. alól 6 szám alá (aspánovi festő mellé) saját házamba helyeztem át. emellegve sokkal olcsóbban árusítok nagyban és kicsinyben

saját égetésű hófehér Friss **MESZET**
Építési **MESZET**
Portland **CEMENTET**
Rostált **FASZENET**
Pécsi kétszer mosott **KOVÁCSZENET**
Prima belföldi **KOVÁCSZENET**
TÜZIFÁT felvágva is
Az árát díjmentesen rendeltetési helyére szállítom

CRÈME ÉCLIPSE
PARIS LYON
SOCIÉTÉ GÉNÉRALE DES CIRAGES FRANÇAIS
VALÓDI francia eipőkrem

Főlerakat: D. Pechmajon, Zemun.

2512

NYILTTER.

Köszönetnyilvánítás

A Bajmoki Zsidó Hitközség és Szentegylet, valamint mindazok, kik felejtethetetlen férjem elhunytá alkalmával fájdalommat részvéttel enyhítették fogadják ezúton köszönetem kinyilvánítását.

Bajmok, 1926. év június hó 7-én

5125

Özv. Blum Lajosné

„POMOĆ“

za porodjaj, razudaibu i pokopno udruženje Sombor
Értesíti a suboticei tagjait, hogy június hó 9, 10, 11-én a következő könyvek kerülnek kifizetésre:

A házassági csoportban: 80, 123, 125, 64, 41, 59, 60 és 151-es számú könyvek.

A szülészeti csoportban: 72, 81 és a 27-es számú könyvek.

A halálzási csoportban 164, 25 és a 118-as számú könyvek.

A főtjelzett könyvszámok tulajdonosait kéri, hogy az első skála végszámát és a tiz kezelési jegyet befizetni sziveskedjenek.

5129

Az elnökség

Értesítés

Ciril és Metod Temetkezési Egyesület ezúton értesíti tagjait vagy annak kedvezményezettjét, hogy legrövidebb időn belül saját érdekében az egyesület irodájában (III., Bene Sudarevičeva ul. 103.) megjelenni sziveskedjenek. Továbbá mindazon urak, kiknek egyesületi gyűjtőív még birtokukban van, azt 8 napon belül okvetlenül szolgáltatassák be, jogi következmények elkerülése végett.

5135

Szervezőbizottság

Vendéglő megnyitás

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy nyári vendéglőmet **Palicson** a főbejárattal szemben, június 6-án megnyitottam. Elsőrendű ételekről és italokról gondoskodik. Olcsó árak. Pontos kiszolgálás. Szíves pártfogást kér

5070

Majoros János vendéglős

Szomjuság

ellen a legjobbak a valódi

„MARSCHNER“
LIMONÁDÉ BOMBONOK

Fél liter kitűnő limonádé 1 dinárért.
Kapható mindenütt.

Gyári lerakat: 4856

JOSIP VITEK, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta 13.

A LÉTEZŐ LEGJOBB GYÓGYMÓD!

A VILÁG LEGSZEBB FÜRDŐHELYÉN!

Beteg Ön? Akar meggyógyulni? Ugy utazzék rögtön

BLED-be (Veldes)

Prospektust díjmentesen küld a Sonnenheil-anstalt „RIKLI“ Bled (Jugoszlavia) (Oberkrain) Idény május 15-től október 1-ig

Fagylalt-gépek

Paszírozógépek
(Áttörőgépek)

és mindennemű háztartási cikkek legolcsóbb beszerzési forrása

BARZEL

VASKERESKEDÉS SUBOTICA
TELEFON 123. TELEFON 124.

Eladnám az itteni piacon már több mint 50 év óta fennálló jól bevezetett, a legforgalmasabb helyen fekvő

fűszer- és csemegeüzletemet

a legmodernebben berendezve két ambíciós fiatalembernek. Az üzlet biztos jövőt nyújt. Ajánlatokat „BEGA“ hirdető és közvetítő Vel.-Belekerek továbbít

Golyóscsapályák

cséplőponyvák, kazáncsovek, dobsínek, la gép-szijak, Grapelrosták, lyukasztott lemezek, emelők, tűzifescskendők, amerikai gép- és cylinder olajak, továbbé kenőcs, olcsó áron kapható

Kemény Gyula műszaki cégnél Subotica
TELEFON 29.

Ki akar érettségizni?

Összevont magánvizsgát tenni?

Teljes anyagi felelősséggel előkészít a **BAROSS-GÁRDOS TANINTÉZET**
BUDAPEST, RÁKÓCZI-UT 57/A. INTERNÁTUS.

szabászáti szakrajztanfolyam

kezdődik folyó hó 15-én. Beiratkozni lehet naponta, d. e. 8-tól d. u. 6 óráig. Magántanulók és vidékiek minden időben megkezdhetik a tanulást. Ürühölgyeknek külön előadást tartok a divatszabás alakulatokról.

Csapó nőiszabó
a budapesti technologia volt női ipari szakrajz előadója. Subotica VIII., Karadžičeva ul. 4 (Báranykőz)

5104

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Ha jó termést akar, használjon Schweiger-féle eredeti német recept szerint készült

rézkénport

Gyártja és kapható:

SCHVEIGER M. LAJOS
VEGYÉSZETI GYÁR SUBOTICA
TOLSTOJEVA UL. 17. — TELEFON 85.

A VRŠACI KORNELIA FÜRDŐ

HÖLGYFODRÁSZ- és MANICURTERMET

levesítés megfelelő helyiségek bocsát a bárki rendelkezésére hideg és meleg víz szolgáltatással. A berendezést a helyi tartozik bevezetni. Csak elsőrendű szakemberek ajánlataira reflektálunk. Vršacon hasonló ízem minden. Ajánlatok címzendők a

Bánsági Malomipar RT. Igazgatóságának Vršac

CUKRÁSZSÜTEMÉNYEK

elsőrendű minőség darabonként 2 dinár
LAKODALMI TORTÁK

művészi kivitelben jutányos áron készülnek
INSTITORISZ SÁNDOR
cukrásznál, Vilsanova ulica. 44.
Ugyanott egy szerbül tudó szolid kiszolgáló leány felvételle

Choco-Louit
EXQUIS A CROQUER

a legjobb tej- és főzőcsokoládé a **Louit**

Vezérképviselő: D. Pechmajon, Zemun

CHOCOLAT-LOUIT
VÉRITABLE CHOCOLAT DE SANTÉ

ELSŐ MAGYAR GAZDASÁGI GÉPGYÁR
 VEZÉRKÉPVISELŐ
GUSTAV FINDEISEN I DRUG NOVISAD
 5059 HOTEL ORIENT ÉPÜLET — TELEFON 439.

CERTUS HIDEGENYVIPAR
 Berlin-Hamburg-Drezda
 Vajdasági vezérképviseleje:
PRANDELL RUDOLF ES FIA
 Veliki-Bečkerek, Aleksandrova (Fő) ucca

Certus hideg enyvpor a jelenkor legjobb enyve, minden tekintetben felülmúlja a táblaenyvet.
Certus kötőereje a legnagyobb és abszolút vízálló.
Certus nem szárad idő előtt, nagy felületeket csak ezzel lehet jól enyvezni.
Certus hideg vízben oldható, a fát sem kell enyvezéshez melegíteni. Fűtőanyagot takarít meg.
Certus minden kulturálamban kiszorítja a táblaenyvet, mert előnyeit a modern ipar fellelmezte.
Certus asztalos-, esztélyes-, bútorgyártásban, vagy szarokban nélkülözhetetlen.
Certus az egyetlen enyv, melyet repülőgépek, folyami és légi hajók építésénél használnak.
Certus mint erős és vízálló enyv a legjobb minden épület- és bútorasztalos enyvezésnél is.
Certus használata a leggazdaságosabb, — 1 kg porból 3 kg enyvmassza! Fűtőanyag nem kell.
 Saját érdekében próbálja meg és mindig CERTUS-t fog használni.
 474

Francisković Gusztáv
 akatos és autogón hegesztő-műhelye
SUBOTICA
 Ivan Antunovičeva ulica 5. a va-utállomásnál

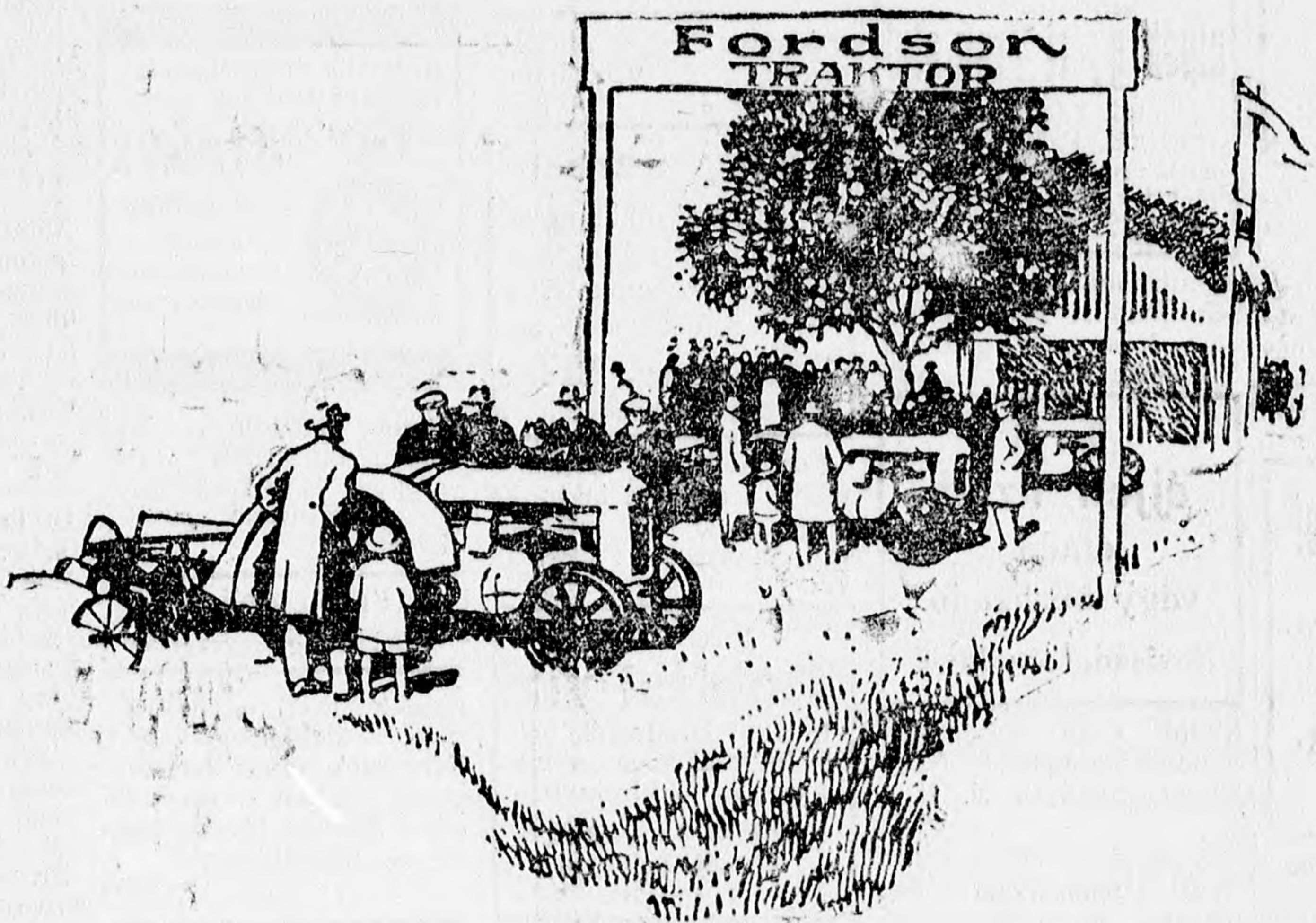

Elvállal: Lakatos-, vízvezetékcsatlakozási munkákat, törött öntöttvasakat, géprészek és alumínium hegesztését.
 Ugyanott egy a kiállításra készült pléhtetős kertisátor
 ELADÓ 431

Kereskedők figyelmébe! A hitelesítés alkalmával mérlegeket és súlyokat a legmesszebbmenő szavatossággal és a legelőcsöbben javítja

J. Sebestyén mérleggyár Subotica, Palički put 154 sz.

A rossz mérlegek IV., Harambašićeva ul. 11 szám alatt a Mérték-hitelesítő hivatal mellett is átadhatók.
A gyár által javított minden mérlegért 2 évig jótállók!

A Fordkaraván uton van!

Ne mulassza el az amerikai technika és szervezőképesség e csodáját figyelmére méltatni. Alkalma lesz a legmodernebb Ford-féle személy- és teherszállító kocsikat meg szemlélni; meg fog győződhetni, hogy a modern Fordkocsik milyen elegánsan, tetszetően és kényelmesen vannak építve.

Minden nagyobb helységben a modern technika valóságos vívmányát képező Fordsontraktorral a szántókon praktikus produktiókat fogunk végezni. Szíveskedjék kísérleteken megjelenni s meg fog győződni arról, hogy a Fordsontraktor felelőben és felelőtlenséggel jobban és alaposabban dupla munkát végez.

Fordsontraktor

Ford Motor Company.

Szükséglettel látott Fordsontraktor mint stabil erőforrás mindenemű munkát végez.

Tessék még ma országszerte található számos képoisejőink valamelyikét felkeresni.

Itteni égetésű
 hófehér darabos meszet,
 elsőrendű építő meszet,
 porland cementet,
 száraz rostált faszenet,
 pécsi kovácszenet,
 nagyban és kicsinyben leszállított árak mellett ajánl

Révai Adolf
 Subotica, Sokolska ul. 2. volt Gombkötő utca
 Kunetz-ház. Telef. 551.

Eladó
 egy alig használt négy üléses Maxwell-Chrysler (Kreuzler) AUTÓ
 jutárvasáron és hadvezető feltételekkel Cím a Bácsme gyoi Napló novisadi kiadójavatalában. 5113

Sardinia
 Ringli Rák
 Salmone hal Libamáj pastétom Truffli Mustár Aszók
 Majones és az összes csemegéért a legelőcsöbben beszerozheti

Kurtes Milos
 fűszer és csemegé üzletében Subotica, Husplac Tel. 1-83.

Jegygyűrűk és menyasszonyi ajándékok
 a legelőcsöbben
ÁDÁM
 ékszerész, Rudió ul. 6.

No. 20
 Valódi Pollárt fenők, 27, 28: valódi Pollárt borotvák a legelőcsöbben kaphatók

Molnár István
 borotva-, mű- és homorukészülődjében
Subotica
 Bene Sudarevičeva 26
 Minden e szakmába vágó kőszűrősi munkát a legjobban és legelőcsöbben készítek.
 Póstan beküldött munkákat 8 napon belül a legfontosabban elkészítve küldöm vissza

KORZÓ MOZI

10-13 Csütörtök-vasárnap Selyembe járó bűnösök 6 felvonásos attrakció. Főszereplők: Elior Bordman, Adolf Menjou Az emberiség évezredek álma, miként maradhatna örökké ifjú. Ez a film élénk színekben eseteli a Steinach-féle lehetőség gyakorlati következményeit.

LIFKA MOZI

10-13. Csütörtök-vasárnap Harry Liedtke ismét elemében van! Jön, lát és győz! Elégans mulatságos, hódító a Marica grófnő Kálmán Imre operettjének Tassilo gróf és Török Béla tisztító keltős vezetésében. Zenekari kísérettel. Hétfőtől: Az napi körmenetről készült felvétel, melyen minden jelenlévő látható

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy szó 1 dinár, vastagbetűs és címszó kétszeresen számít. Legkisebb apróhirdetés ára 10 din. Csak felbélyegzett jelzésű leveleket továbbítunk. Kérdezőkódokhoz válaszlevegély melléklendő.

Minőségben

legjobb, árban legolcsóbbak Reményi fotográfiai. Műtárem: Rudáca ul. 4. - Gyümölcs piac Párisi kivilágult színes fotográfák

Fiatl borbélysegéd azonnalra kerestetik 200 dinár fizetés és ellátással. Frádl Ádám, Apatin, Fő-ucca. 5117

Kijutót felveszek. Rosenfeld borkereskedő. 5124

Megbízható fűszerkereskedőség, ki a szerb magyar és német nyelvet bírja. azonnalra felvétetik. Branko Aradski, Zimaj Jovina ul. 33. 5126

Mig a készlet tart cipők gyári áron alul saját készítésű kaphatók Klein ortopéd cipésznel, Pašičeva ul. 6. Mérték után rendes v. rendellenes, beteg vagy fájós lábakra ócsón és gyorsan készit. Tanoncok fizetéssel felvétetnek.

Ingatlanügynökök közölké címűket Kurir hirdetői irodájával Subotica. Vilsonova 11. 5127

Egy új éjjeli üzlet eladó vagy bérbeadó Novisad, Manojlović

Kifutó vagy kárpitostanonc felvétetik. Nagy Gyula, Sokolska ul. 16. 5130

Traži nameštenie kao blaznica, ili za spremanje kancelarije, mlada inteligentna ženska. Govori srpski i nemački. Adresa u administraciji ovog lista. 5134

Fiatl önálló villanyszerelőt felvesz »Energia« Subotica, Kralja Petra Park 6. 5136

Rádió amatőrök!

A legjutányosabb árban kaphatnak nálunk saját készítményű 8 lámpás „Ultradyné”-hez való ketteket, oscillator hengereket stb. Princip és szerelési rajzokkal, ugyszintén 5 lámpás „neutrodyne”-hez való neutro tekercsek és rajzok. Bárkinek szivesen és díjtalanul adunk szaktanácsot, rádió készítésnél. Raktáron tartjuk az összes rádió alkatrészeket. Amatőrök nem sikerült gépeit garancia mellett javitjuk meg. „ELEKTRO” SOKOLSKA UL. 2. 2700

Eladó Feketicse a főtcán, község házával szembe, a Szloboda-szálloda mellett, legforgalmasabb helyen, piactéren levő téglá üzlet házam, két üzlethelyiséggel, kirakatokkal, raktár és lakással, olcsó áron, kedvező fizetési feltételekkel. Gutwein Mihály Feketicse (Bácska). 5086

Kárpitos műhelyemet május 1-től

Sokolska ulica 7 sz. alól 16 szám alatti lakásomra helyeztem át megfelelőbb helyiség és a magas házbermiatt Nagy Gyula kárpitos 2976

Jókarban levő ruhaszekrények, könyvszekrény, ágycsemegeüzlethez való pult és átványok eladók, Zriniski trg 11. I. emelet. (Edénypiac.) 5119

Krekus óra specialista Subotica Gyümölcs piac 4. Aranyművesek során

Kitünő állapotban levő deszka utógarázs, szét-szedhető és összeállítható, utányosan eladó. Cim a kiadóban. 5098

FIFI KÖLNI VIZ PINTÉR gyógyszerár

Egy keveset használt kitünő állapotban levő Ford-autó, teljes felszereléssel utányosan áron eladó. Mencer Rezső, Senta - megtekinthető. 5099

ELŐNY OMDÁT MÓDERNÜL FELSZERELVE legolcsóbban szállit LEOPOLD SÁMUEL SABLONYÁRA SENTA 257

KÜLÖNFÉLE

Ui zongorák, pianinok csakis elsőrendű világ-márkát, a leghosszabb lejáratu részletfizetésre kaphatók 10 éves jótállás mellett. Legnagyobb választék az országban. Kaphatók Kain Lajos hangszerkereskedőnél Subotica, Városháza. 706

Legnagyobb bevételi forrás ügynökök és képviselők számára elsőrangú cégnek. Aiánlatok erkölcsös bizonyítvány melléklésével »Ohne Kapital und Corkänntnisse 512« jelgére a Publicitas d. d. Zagreb, Gundulićeva 11. küldendők. 2413

Udvari helyiség főtcán, esetleg utcai kirakattal, átadó. Cim a kiadóban. 5121

Csinosan butorozott szoba azonnal kiadó. Gőzfürdő mellett. Usporedna ul. 1. 5103

A kávé akkor jó, ha friss!! Suboticán csak egy üzletben kaphat naponta négyféle friss pörkölt kávé. SUGÁR MANÓ CÉGNÉL 2524

JUNO szépségápolási salonban speciális bokavékonnyítás. Kaszinó mellett. 4540

Övedelmező képviselot átad ügynököknek, képviselőknak, stb. nagy külföldi cég. Aiánlatok »Ohne Kapital und Vorkenntnisse 9784« jelige alatt a következő címre küldendők: Piras, Prag, Jindriška 18 C.S.R. 1613

POMPADUR

Kozmetikai szalon (Subotica, városházépület, télpiac) arcápolás, manikúr, női fodrászat, hajfestés Innetóval 30 perc alatt. Minden időben rádió-koncert. 1987

Nőiszabászati tanfolyamot tartunk 1926 július 1-től augusztus 1-ig. Tandí 400 dinár. Jelentkezni reggel 8 és 9 között a »Jelena« nődivatszalonban Subotica, Kralja Aleksandra 11. hátul az udvarban földszinten. 4702

Uj üzletmegnyitás Suboticán Rudics-uccában, a gyümölcs-piacon. Elegáns férfi, női és gyermekruhák legolcsóbb bevásárlási forrása. Divatos férfilitőny 575 dinár, férfiraglán divatos spricelt szövetből 600 és 700 din, covercoatból 700 és 1000 dinár, elegáns női tavaszi kabát 550 dinárért, covercoatból 750 dinár. Gyermekekuha 250 dinár. Esőköpeny 265 din., elegáns szövetgummiköpeny 500 dinár. Gyermekekö-kabát 200 dinár. Vidékre utánvétellel. Meg nem felelés esetén a pénzt vissz-szaadom. Vigyázzon a Cimre! Földes Samu ruhaáruháza. 2429

Mészárosok! Jégszekrényt jótállással legolcsóbban készit Ujvári Ferenc asztalos, Temerin. 5023

Nemzetközi Tudakozó Iroda, Subotica, Kralja Aleksandra ulica 9. Utlevelek konzuli láttamozását legolcsóbban végzi, konzuli illetékeken kívül 30 dinár díjért. Beküldés postata utján. 4731

Különbeíratu butorozott szoba beltéren kiadó. Cim a kiadóban. 5101

Rendörkutya és vadász-kutyák, tiszta faj, farkas, dobermann és vadász-kutyák fél évestől egy évesig felvétetnek idomítátra. Bővebbet: Rintze Fülöp, Sombor. 5095

Gummibélyegzői bármilyen nyelven készit Molnár József Subotica, Frankopanska ulica 25. Megrendeléseket »Bácsme-gyei Napló kiadóhivatala ts elfogad.

HÁZASSÁG

Önálló 50 éves jobb iparos özvegyember ismeretség hiányában házasság céljából megismerkedne jobb családból való idősebb róm. kat. leánnyal vagy özvegyasszonnyal, kinek megfelelő hozományja van. Fényképes ajánlatokat »Megértés« jelgére Pallas Reklam Subotica továbbit. 5082

Nőtlen, vagyonos, jó családból származó, intelligens, jó megjelenésű katolikus kereskedő, a leg-jebb korban, jelenleg vezető állásban, nősülné, vagy benősülné hozzáillő vagyonos, intelligens csinos 22-28 éves keresz-tény leánnyal (nővel), jó egzisztenciájú üzletbe, vagy más vállalatba. Aiánlatokat »Komoly« jel-ige alatt a kiadóhivatal továbbit. 5030

FOGLALKOZÁS

Solför, szakember, ki kisebb javitást is elvégez, azonnali belépésre állást keres. Bárhova elmegy. Cim a kiadóban. 5005

Mérlegképes könyvelő, szerb, magyar, német nyelvismerttel a délutáni órákra állást keres. Cim a kiadóban. 5007

Győződjön meg Kaszanovaleim áraitól és minőségéről Luka V. Vučković NOVISAD kod »Sarga Repe« 4037

Manikűrözönöt és egy bu-bihajvágót, magas fizetés-sel felvesz Kummerkramer, Sombor. Csak első-rendű munkások jönnék figyelembe! 3375

Ház,

mely áll 5 szobából, elő-szobából, 4 konyhával, elő-kamrából és pincéből, No-visad város központjában, a szerb gimnázium közelé-ben, azonnal eladó. Ugyan-ott komplett fűszerkereske-déshez szükséges állványok keveset használt, olcsón el-adó. Bővebbet Sima Ma-sić Novisad, Studenička ul. 10. 4904

Ein besseres Stuben-mädchen mit kroatisch-deutsche Sprachkenntnis-se wird gesucht bei Ale-xandar Kriszhaber, Su-botica, Paja Kujundžića ul. 34. 5060

Fiatl fagyvakornok keres-tetik azonnali belépésre. Irásbeli ajánlatok »Gya-vakornok« jelgére a kiadó-ba kéretnek. 5083

Tisztviselőnő szerb, né-met, magyar nyelvisme-rettel irodában alkalmazást keres. Választ »Szor-galmas« jelgére a kiadó-hivatalba kér. 5039

Kérjen mindenütt RADIC i DRUG-főc tescheni TEAVAJAT mely a gyermekeket leg-jobbán biztatja és táplálja kapható minden jobb fűszer-és csemegeüzletben Főváltási: Vukovićeva ul. 10. FRANKNÁL

Főmőlnár, elsőrendű mun-kaerő, keres nagyobb ma-lomba állandó állást. Próbára is elmegy. Leg-kitünőbb bizonyítványok-kal rendelkezik. Belépés bármikor. Nikolaus Krä-mer, Obermüller, Bela-Crkva (Bahat). 5067

Nőlgyekfigyelmebel! Tavaszi és nyári szezonruhákat a legujabb modellek sze-rintlegegánszabban készit Maca-szalon Subotica Ciril Metod tér 7.

Házvezetőnőnek ajánlko-zik egy jobb megjelenésű 30 éves nő közeli vidékre magányos urhoz. Cim: Szabadossy R. Novisad, Dudarska ul. 8. 5074

Cipő- és cipőfelsőrész készitést a legmodernebb kivitel-ben és a legjutányosabb árban vállal Bedrušian Nižanné Német Anna, Subotica, Trumbićeva 2. Gimnáziummal szemben

Tagesiräulein zu cinem 15 jährigen Mädchen ge-sucht. Adresse in der Administration. 5079

Mától kezdve mig a készlet tart 1 lit. kitünő siller bor Din. 5.- 1 lit. kitünő fehérbor Din. 6.- kapható NOJCSEK GÉZA cégnek Subotica

Jövedelmező üzemhez ki-sebb tőkével társat kere-sek. Cim: Pallas Reklam Subotica. 5096

Kerestetik magasrangú urinökhöz művelt társal-kodónő, ki a háztartásban is teljesen jártas. Cim a kiadóban. 5115

Kalapossegédet női mun-kához felvesz Merkur kalapipar Subotica, Stros-l-majerova ul. 10. 5737